

Tv = Akadémiai törvény

Asz = Alapszabály

Ü = Ügyrend

O = osztályügyrend

A Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény, a Magyar Tudományos Akadémia Alapszabálya és az Akadémiai Ügyrend egységes szerkezetben

(Az Akadémiáról szóló törvényt az Országgyűlés 1994. március 28-i ülése, az Alapszabályt az MTA 1994. októberi CLIV. rendkívüli közgyűlése, az Ügyrendet az MTA 1995. májusi, CLVI. rendes közgyűlése fogadta el. Az Ügyrendet később módosította az 1995. decemberi, CLVI. rendes közgyűlés és a 2003. májusi, CLXXI. rendes közgyűlés.)

A Magyar Tudományos Akadémiát a nemzet a magyar nyelv ápolására, a tudomány szolgálatára hozta létre.

Jogos társadalmi igény, hogy a magyar tudományosság nagy múltú nemzeti intézményének működési és tevékenységi szabadsága — a tudományt művelő és képviselő más intézmények autonómiáját nem csorbítva — önkormányzati jogainak törvényi megerősítésével kiszélesedjék, belső életének demokratizmusa erősödjék.

Ennek érdekében az Országgyűlés a következő törvényt alkotja:

A Magyar Tudományos Akadémia jogállásáról

Tv. 1.§

(1) A Magyar Tudományos Akadémia (a továbbiakban: Akadémia) önkormányzati elven alapuló, jogi személyként működő köztestület. Köztestületként a tudomány művelésével, támogatásával és képviselésével kapcsolatos közfeladatokat lát el.

Asz. 1.§

(1) Az Akadémia olyan köztestület, amelynek fő feladata a tudomány művelése, a tudomány eredményeinek terjesztése, a kutatások támogatása, elősegítése. Az Akadémia véleményt nyilvánít a hazai tudomány és a társadalmi élet alapvető kérdéseiben.

Ü. 1. A tudomány Országos alapvető kérdéseiben és a társadalmi élet átfogó problémáiban az Akadémia köztestületi szervei (a közgyűlés, az elnökség, a tudományos osztályok, a bizottságok), valamint az akadémiai intézetek saját elhatározásból vagy felkérésre véleményüket nyilvánítják. A tudományos osztályok, bizottságok és az akadémiai intézetek véleményét tájékoztatásul meg kell küldeni az Akadémia elnökének.

(2) Az Akadémia feladatai közé tartozik, hogy részt vegyen a tudományos kutatások országos szervezésében, a magyar tudomány nemzetközi kapcsolatainak erősítésében, segítse elő a tudományos élet alkotmányos szabadságának, a tudományos közélet tisztaságának és demokratizmusának érvényesülését, mozdítsa elő a kutatók megbecsülését, a szellemi munkának és alkotásnak, valamint a tudomány értékeinek az elismerését, támogassa a tudomány ifjú művelőinek és a kiemelkedő tudású egyetemi hallgatóknak a tudományos tevékenységét, és — lehetőségei szerint — gondoskodjék tagjai munka- és életfeltételeinek javításáról.

Asz. 2.§

Az Akadémia székhelye Budapest.

(2) E köztestületet a 9. § szerinti akadémikusok, valamint a tudomány olyan más képviselői alkotják, akik tudományos fokozattal rendelkeznek, és tudományos tevékenységükkel a magyar tudomány feladatainak megoldásában részt vesznek

A köztestület nem akadémikus tagjai jogait — a jelen törvényben és az Akadémia Alapszabályában meghatározott módon — képviselő útján gyakorolják

Asz. 3.§

(1) Az akadémikusok az Akadémia hazai és külföldi tagjai. Akadémikussá az válik, akit — előzetes egyetértése alapján — az Akadémia hazai rendes és levelező tagjai akadémikussá választanak.

(2) A Magyarországon szerzett vagy honosított tudományos fokozattal rendelkező személyek közül azok válnak a köztestület tagjává, akik az Akadémia szakterület szerint illetékes tudományos osztályának bejelentik, hogy a köztestület tagjai kívánnak lenni, vállalják a köztestületi tagsággal járó feladatokat és nyilatkoznak arról, hogy a Magyar Tudományos Akadémiáról szóló törvényben meghatározott feltételeknek eleget tesznek (a továbbiakban: doktorok).

Ü. 2. A köztestületbe jelentkezés írásban az osztálytitkárságokon történik. A jelentkező nyilatkozata tartalmazza a születési évet, a tudományos fokozat vagy doktori cím adatait (megnevezés, szakterület, megszerzés dátuma), a tudományterületnek megfelelő MTA tudományos osztály megjelölését, a tevékenységnek megfelelő akadémiai bizottság megnevezését, tudományos testületi tisztségét, munkahely megnevezését és címét, valamint lakáscímét.

Ü. 3. A központi nyilvántartás megszervezése az Elnökségi Titkárság, valamint az MTA Kutatás- és Szervezetelemző Intézet együttes feladata.

(3) A köztestület tagjait — tudományterületi, tudományág és tudományos bizottsági besorolásuk feltüntetésével — az Akadémia a köztestületi tagok jegyzékében nyilvántartja. Megalapozott szakmai indokok alapján a besorolás megváltoztatható.

Tv. 2.§

(1) Az Akadémia mint köztestület működését, a hazai tudományos kutatást, valamint az akadémiai kutatóhelyek szakmai tevékenységét közvetlenül érintő jogszabály előkészítésekor az Akadémia véleményét ki kell kérni.

(2) Az Akadémia az Országgyűlés vagy a Kormány kérésére a tudomány, a társadalom és a gazdaság kérdéseiben véleményt nyilvánít.

Az Akadémia feladatairól

Tv. 3.§

(1) Az Akadémia joga és kötelezettsége, hogy

a) támogassa a tudományok művelését és a tudományos kutatások végzését; támogassa a tudományos könyv- és folyóiratkiadást;

b) őrkdjék a tudományos közélet tisztaságán, a tudományos kutatás és véleménynyilvánítás szabadságán;

c) rendszeresen értékeli a tudományos kutatás eredményeit, szorgalmazza és segítsé azok közzétételét, terjesztését és felhasználását;

d) feladatainak megfelelő körben képviselje a magyar tudományt a hazai közéletben és a nemzetközi tudományos fórumokon.

(2) Az Akadémia

a) a tudományok művelésére kutatóintézeteket, valamint feladatainak ellátására egyéb intézményeket (könyvtár, levéltár, informatikai rendszer stb.) létesít és tart fenn, e tevékenysége keretében más szervezeteket is támogat, tudományos programokat szervez;

b) a tudományos szakmai követelmények hatékonyabb érvényesítése érdekében az Alapszabályban meghatározott módon tudományos osztályokat, illetve tudományos bizottságokat szervez;

c) kapcsolatot tart tudományos társaságokkal; tudományos kongresszusokat, üléseket szervez;

d) a tudományterületek fejlesztése érdekében pályázatokat ír ki; pályadíjakat ítél oda;

e) más államok tudományos intézményeivel, tudományos szervezeteivel kapcsolatokat tart fenn, megállapodásokat köt;

f) „Magyar Tudományos Akadémia Doktora” tudományos címet adományozhat; e tudományos cím adományozásának feltételeit az Akadémia szabályzatban állapítja meg;

g) a felsőoktatási intézményekkel kötött megállapodás alapján közreműködhet az oktatásban és a doktori (PhD) képzésben.

(3) Az Akadémia elnöke kétévenként beszámol az Országgyűlésnek az Akadémia munkájáról, valamint a magyar tudomány általános helyzetéről.

(4) Az Akadémia elnöke évente tájékoztatja a Kormányt az Akadémia munkájáról.

Asz. 4.§.

Az Akadémia elnökének vezetésével az alelnökök, illetőleg a főtitkár szervezik meg az Országgyűlésnek előterjesztendő beszámoló és a Kormánynak benyújtandó tájékoztató elkészítését. A beszámoló és a tájékoztató összeállítását a köztisztület tagjai és a titkársági szervezet a felkérésnek megfelelően adatok szolgáltatásával, elemzések készítésével, más munka végzésével segítik.

Tv. 4.§

(1) Az Akadémia — feladatai ellátása során — együttműködik a felsőoktatás és a tudományos kutatás más intézményeivel, a minisztériumokkal és országos hatáskörű szervekkel. Képviseletti magát a Felsőoktatási és Tudományos Tanácsban.

Asz. 5. §

A felsőoktatási intézményekkel történő együttműködés elősegítésére az Akadémia a Magyar Rektori Konferenciával közös bizottságot működtet (Athenaeum Bizottság). A bizottságban a Rektori Konferencia és az Akadémia azonos számú taggal képviselteti magát. A közgyűlés az Akadémia

képviselőt tudományos osztályonként egy tagot választ háromévi időtartamra. A megbízás egyszer megújítható.

(2) Az Akadémia törvényben rögzített feladatai ellátásához szükséges adatokat önkéntes adatszolgáltatáson alapuló saját adatgyűjtés és más szervektől való adatátvétel útján szerzi be. Személyes adat átvételére csak az érintett személy előzetes hozzájárulásával kerülhet sor.

Az Akadémia vagyonáról és gazdálkodásáról

Tv. 5.§

(1) E törvény mellékletében szereplő, állami tulajdonban lévő ingatlanok, az azokban elhelyezett intézmények működéséhez szükséges tárgyi eszközök és egyéb vagyontárgyak tulajdonjogát az Akadémia e törvény hatálybalépésével egyidejűleg megszerzi (törzsvagyon), kivéve az MTA Központi Ellátási Szolgálat (melléklet 11. számú tétel) épületében elhelyezett kutatóintézetek működéséhez szükséges tárgyi eszközöket és vagyontárgyakat.

(2) Az Akadémiára bízott állami tulajdonban lévő ingatlanok, tárgyi eszközök és egyéb vagyontárgyak tekintetében a Ptk. 175. §-ában foglaltakat kell alkalmazni. Ezen ingatlanok körét a Kormány rendeletben határozza meg.

Asz. 6.§

(1) Az Akadémia részben maga, részben kutatóintézetei, intézményei és szervezetei útján gyakorolja a rábízott vagyontárgyakra vonatkozó jogait. A közgyűlés — a főtitkárnak az Akadémiai Kutatóhelyek Tanácsa által adott vélemény figyelembevételével előterjesztett javaslata alapján — hozzájárulhat ahhoz, hogy az Akadémiajogainak egy részét a kutatóintézetekre átruházza.

(2) A közgyűlés a főtitkár által — az akadémiai törvénynek megfelelően a Vagyonkezelő Kuratórium és a rábízott vagyon tekintetében az Akadémiai Kutatóhelyek Tanácsának hozzájárulásával — előterjesztett javaslat alapján meghatározza azokat az elveket, amelyek szerint a kutatóintézetek és az Akadémia egyéb önálló jogi személyiséggel rendelkező szervezetei, intézményei használhatják az Akadémia tulajdonában lévő és az Akadémiára rábízott, a működésükhöz szükséges, meghatározott értékhatár feletti vagyontárgyakat és rendelkezhetnek azokkal.

(3) A (2) bekezdés szerint az Akadémiára bízott ingatlanokat, tárgyi eszközöket és egyéb vagyontárgyakat elidegeníteni, megterhelni, alapítványba vagy gazdasági társaságba nem pénzbeli hozzájárulásként bevinni, másnak használatba adni csak a kincstári vagyonra vonatkozó szabályok szerint lehet.

Asz. 7.§

Az Akadémia és szervezetei a gazdálkodási tevékenység során, gazdasági társaságok alapításánál és gazdasági társaságban való részvételnél az Akadémia közfeladatai szolgálatának, az akadémiai vagyon megőrzésének és gyarapításának követelményét szem előtt tartva járnak el. A gazdálkodásnak és a gazdasági társaságok alapításának, a gazdasági társaságban való részvételnek az elveit a közgyűlés határozza meg a főtitkárnak — a Vagyonkezelő Kuratórium valamint a rábízott vagyon vonatkozásában az Akadémiai Kutatóhelyek Tanácsa véleményével együtt előterjesztett — javaslata alapján.

(4) A (3) bekezdésben foglalt döntésekhez szükséges az Akadémiai Kutatóhelyek Tanácsa (a továbbiakban: AKT)

a) hozzájárulása az ingatlanok,

b) elvi állásfoglalásának figyelembevétele a tárgyi eszközök és egyéb vagyontárgyak tekintetében.

Tv. 6.§

Az Akadémia a központi költségvetésben önálló fejezet, melyen belül az akadémiai kutatóintézetek költségvetése a 21. § (1) bekezdésében meghatározott tudományterületenként önálló címeket alkot.

Ezek előirányzatai az Országgyűlés jóváhagyása nélkül év közben nem csoportosíthatók át.

Tv. 7.§

Az Akadémia vagyonának egyéb forrásai:

(1) Az Akadémia működéséből, valamint vagyonának hasznosításából eredő jövedelem.

(2) Az Akadémia működésének és fejlesztésének elősegítésére tett alapítványok, adományok, támogatások.

Tv. 8.§

(1) Az Akadémia feladatainak ellátása érdekében — az 5.§ előírásait figyelembe véve — vagyonával önállóan gazdálkodik. A 6. és 7. §-ban megjelölt források keretei között költségvetését maga határozza meg.

(2) Az Akadémia feladataihoz igazodóan — a hatályos jogszabályok keretei között — saját hatáskörében állapítja meg egyes szervezeteinek gazdálkodási formáit, választja meg a kutatástámogatás módjait. A nem gazdasági társaságként működő szervezetekre a központi költségvetési szervekre vonatkozó jogszabályokat kell alkalmazni.

(3) Az Akadémia, kapcsolódva az államháztartás rendjéhez, biztosítja a központi költségvetés tervezéséhez és az annak végrehajtásáról szóló beszámolóhoz szükséges információkat.

Asz. 8.§

Az Akadémia kutatóintézetei és egyéb költségvetési intézményei, valamint a támogatott kutatóhelyek vagy központjaik biztosítják az Akadémiának a maguk területéről a költségvetés tervezéséhez és a költségvetés végrehajtásáról szóló beszámolóhoz szükséges információkat.

(4) Az Akadémia gazdálkodását az Állami Számvevőszék ellenőrzi.

Az akadémikusok

Tv. 9.§

(1) Az akadémikusok körét rendes és levelező, valamint külső, illetőleg tiszteleti tagok alkotják.

Asz. 9.§

(1) Hazai akadémikusok az Akadémia levelező tagjai és rendes tagjai.

(2) Levelező taggá az a magyar állampolgár választható meg, aki a Magyar Tudományos Akadémia doktora címmel vagy az Akadémiai Törvény 28.§-a alapján azzal egyenértékűnek minősített tudományos fokozattal rendelkezik, és aki tudományát elismerten és különösen magas színvonalon, alkotó módon műveli.

(3) Rendes taggá az a levelező tag választható meg, aki levelező tagságának elnyerése óta jelentős tudományos eredményeket ért el.

(4) Minden hazai akadémikus az Akadémia valamelyik osztályába és valamelyik tudományos bizottságába tartozik.

Ü. 4. A hazai akadémikus ahhoz a tudományos osztályhoz tartozik, amely őt levelező vagy rendes tagságra jelölte.

O.1. A Matematikai Tudományok Osztálya (a továbbiakban Osztály) akadémikusai több szakmai tudományos bizottsághoz (a továbbiakban Bizottság) is tartozhatnak. Az Osztályhoz tartozó Bizottságok felsorolását ld. az O.4. pontban.

Asz. 10.§

(1) Külföldi akadémikusok az Akadémia külső tagjai és tiszteleti tagjai.

(2) Külső taggá az a tudós választható, aki külföldön él, nem magyar állampolgár, de magát magyarnak vallja, tudományát elismerten és különösen magas színvonalon, alkotó módon műveli, és szoros kapcsolatot tart a magyar tudományos élettel.

(3) Tiszteleti taggá az a külföldön tevékenykedő tudós választható, aki szaktudományát nemzetközileg kiemelkedő színvonalon műveli, és aki a magyar tudomány különleges megbecsülésére tarthat számot.

Ü. 5. A külföldi akadémikus ahhoz a tudományos osztályhoz tartozik, amely őt külső vagy tiszteleti tagságra jelölte.

(2) Az akadémikusokat a hazai rendes, illetőleg levelező tagok választják soraik közé.

Asz. 11.§

Az akadémikusok gyűlése szabályzatban határozza meg az akadémikussá választás eljárási szabályait.

Ü. 6 Az akadémikusok gyűlését a hazai akadémikusok, valamint az Akadémia külső és tiszteleti tagjai alkotják. Szavazati joggal a hazai akadémikusok rendelkeznek. Az akadémikusok gyűlése általában a közgyűlés idején ülészik.

Ü. 7 Össze kell hívni az akadémikusok gyűlését akkor is, ha azt az elnökség javasolja, vagy ha a hazai tagok egyharmada a napirend megjelölésével írásban kéri. Ebben az esetben, valamint a határozatképesség megállapításánál a távollevő 70. életévüket betöltött akadémikusok számát nem kell figyelembe venni.

Ü. 8. A tagválasztást az akadémikusok gyűlése keretében kell lebonyolítani.

Ü. 9. Az akadémikusok gyűlésére egyebekben a közgyűlés ülésére vonatkozó szabályokat kell értelemszerűen alkalmazni, az alábbi kivételekkel:

- a hozzászólás időtartama legfeljebb tíz perc,
- a jegyzőkönyvet az ülésen jelenlévő két hazai tag hitelesíti.

(3) A 70 évesnél fiatalabb hazai akadémikusok száma a 200 főt nem haladhatja meg.

Asz. 12.§

(1) A hazai akadémikus szavazati Joggal vesz részt a közgyűlésen, továbbá annak az osztálynak, annak a tudományos bizottságnak és annak a területi bizottságnak az ülésein, amelynek tagja, továbbá — az akadémikussá választásra vonatkozó jelöléssel foglalkozó ülés kivételével — az akadémiai testületi szervek olyan ülésein, amelyekre mint az Akadémia tagja kapott meghívást. A hazai akadémikus a köztestület bármely tisztségére megválasztható, kivéve ha az alapszabály a megválasztást kizáró szabályt tartalmaz.

(2) Az Akadémia külső tagja és tiszteleti tagja tanácskozási joggal részt vehet az Akadémia testületi szerveinek ülésein.

Asz. 13.§

(1) Az Akadémia rendes és levelező tagja köteles a megválasztását követő egy éven belül székfoglaló előadást tartani. Az akadémikus köteles az Akadémia munkájában folyamatosan részt venni és tudományos munkájáról az Akadémia kérésére tájékoztatást adni. A 70 évesnél idősebb tagot önkéntes feladatvállalás esetén terheli az a kötelezettség, hogy az Akadémia munkájában részt vegyen.

(2) Az Akadémia külső és tiszteleti tagja a lehetőségeknek megfelelően tart székfoglaló előadást. A külső tag — lehetőségeitől függően — részt vesz a szakterületének megfelelő tudományos osztály és tudományos bizottság ülésein, és hozzájárul a hazai kutatások fejlesztéséhez.

A doktorok

Asz. 14.§

(1) A doktorok — a tudományos osztály, tudományos bizottság, területi bizottság által meghatározott módon — részt vehetnek azokban a tudományos munkákban és rendezvényeken, amelyeket a szakterületük szerint illetékes tudományos osztály, tudományos bizottság, és az a területi bizottság szervez, amelynek földrajzi területén működnek.

(2) A doktoroknak szavazati joguk van közgyűlési képviselők megválasztásában, és a köztestület bármely tisztségére megválaszthatók, kivéve ha az alapszabály a megválasztást kizáró szabályt tartalmaz.

(3) A közgyűlési képviselőnek megválasztott doktorok a közgyűlésen, és annak a tudományos bizottságnak az ülésein vesznek részt szavazati joggal, amelynek tudományága körébe tartozik a képviselő tudományos tevékenysége. A tudományos bizottság, illetőleg a területi bizottság tagjainak megválasztott doktorok szavazati joggal vesznek részt a bizottság ülésein.

Asz. 15.§

A doktorok kötelesek az Akadémia kérésére tudományos munkájukról tájékoztatást adni és kötelesek az Akadémia munkájába bekapcsolódni.

A köztestületi tagság keletkezése, megszűnése és felfüggesztése

Asz. 16.§

(1) Az a tudós, akit akadémikussá választanak, jogait a választás eredményének kihirdetésétől gyakorolhatja, és ettől az időponttól terhelik a kötelezettségek is.

(2) A doktorok akkor válnak a köztestület tagjává, amikor az Akadémia a köztestületi tagok jegyzékébe való felvételükről az értesítést elküldte.

Ü. 10. A köztestületi tagságra való jelentkezést követően a jelentkező nyilatkozatában megjelölt tudományos osztály — amennyiben illetékességét megállapítja — a köztestületi taggá válás feltételeinek megléte esetén (Tv. 1. § (2) bek.) gondoskodik a doktornak, az Ü. 3 pontjában meghatározottak szerint, a köztestületi jegyzékébe való felvételéről és erről öt írásban, postai úton haladéktalanul értesíti. Amennyiben a köztestületbe való felvételi eljárást megindító osztály illetékességének hiányát állapítja meg, akkor a jelentkező doktor ügyét a tudományterületileg illetékes osztályhoz teszi át. Az osztályok közötti illetékességi vitában az Akadémia elnöksége határoz.

O.2. Köztestületi tag felvételében az Osztály, ill. a Bizottság illetékességét a Bizottság elnökével történő konzultáció után az osztályelnök állapítja meg.

Asz. 17.§

A köztestületi tagság a tagnak az Akadémia illetékes tudományos osztályának címzett lemondó nyilatkozatával vagy a tag halálával szűnik meg.

Ü. 11. A lemondó nyilatkozatot az illetékes tudományos osztályhoz írásban kell eljuttatni.

Asz. 18.§

(1) A köztestületi tagsága felfüggeszhető annak, akit bíróság jogerősen szabadságvesztésre ítélt. A felfüggesztés időtartama azonos a szabadságvesztés időtartamával, ha pedig az ítélet ezt meghaladó időtartamú közügyektől való eltiltást is tartalmaz, akkor ennek időtartamával azonos.

(2) A felfüggesztésről a szakterület szerint illetékes tudományos osztály indítványa alapján a Tudományetikai Bizottság határoz.

Ü. 12. Az illetékes tudományos osztály gondoskodik a Tudományetikai Bizottság határozatának a köztestületi tagok jegyzékében való átvezetéséről.

Asz. 19.§

A köztestületi tag írásbeli nyilatkozatban — megjelölve indokait — kérheti a tudományos osztálytól tagságának szüneteltetését. A szünetelést indokoló okok elhárulása esetén pedig kérheti tagságának helyreállítását.

Ü. 13. Az illetékes tudományos osztály gondoskodik a tagság szüneteltetésének a köztestületi tagok jegyzékében való átvezetéséről.

A tudományos osztályok

Asz. 20.§

(1) A tudományos osztály az Akadémiának - az Akadémiai Törvény 3.§-a (2) bekezdésének b) pontjában meghatározott célok érdekében — egy vagy több, egymáshoz viszonylag közel álló

tudományágazat szerint szervezett egysége. Új tudományos osztály létrehozásáról, meglévő tudományos osztály átszervezéséről, megszüntetéséről a közgyűlés szótöbbséggel hozott határozattal dönt.

Ü. 14. A tudományos osztályok felsorolása:

I. Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya

II. Filozófiai és Történettudományok Osztálya

III. Matematikai Tudományok Osztálya

IV. Agrártudományok Osztálya

V. Orvosi Tudományok Osztálya

VI. Műszaki Tudományok Osztálya

VII. Kémiai Tudományok Osztálya

VIII. Biológiai Tudományok Osztálya

IX. Gazdaság- és Jogtudományok Osztálya

X. Földtudományok Osztálya

XI. Fizikai Tudományok Osztálya

O.3. Az Osztály az Akadémiának a matematikai alapkutatásoknak, alkalmazott kutatásoknak (különös tekintettel a számítástudományi és operációkutatási területekre) a tudományos és szakmai követelmények hatékony érvényesítése érdekében szervezett testületi egysége.

A tudományos bizottságok felsorolását az érintett osztályok ügyrendjei tartalmazzák.

O.4. Az Osztály négy tudományos bizottságot működtet. Három szakmai tudományos bizottságot (Bizottság), ezek: a Matematikai Bizottság, az Informatika- és Számítástudományi Bizottság (korábban Számítástudományi Bizottság) és az Operációkutatási Bizottság, valamint az általuk létrehozott Doktori Bizottságot (O.14.). Az Osztály állandó és ideiglenes munkabizottságokat hozhat létre. Ilyen állandó munkabizottság az AKP Bizottság (O.20.).

(2) A tudományos osztály ellátja az Akadémia feladataiból a tudományágazatára háruló teendőket. Ennek keretében az osztály

- figyelemmel kíséri, segíti és értékeli a tudományágazat körében folyó tudományos tevékenységet,

- számon tartja a tudományágazat tudományos kutatóhelyeit, egyetemi és más tudományos műhelyeit, továbbá az azokon kívül működő kutatókat

- kapcsolatot tart a tudományágazatába tartozó tudományos társaságokkal,

- tudományos üléseket szervez,

- állást foglal a tudományágazata körébe tartozó vagy a tudományágazat szempontjából jelentős tudományos, tudománypolitikai, kutatásszervezési és személyi kérdésekben, véleményt nyilvánít a tudományágazat területén működő akadémiai kutatóintézetek és támogatott kutatóhelyek tevékenységéről; állásfoglalásáról és véleményéről tájékoztatja az Akadémiai Kutatóhelyek Tanácsát, és állásfoglalását, véleményét megküldi az Akadémia elnökének,

- ellátja a Magyar Tudományos Akadémia doktora tudományos cím odaítélése tárgyában megindult eljárásokban rá háruló feladatokat, részt vesz a döntés előkészítésében és javaslatot tesz a döntésre,

- véleményt nyilvánít az erőforrások elosztásának a tudományágazatot érintő ügyeiben,

- ellátja az illetékességi körébe tartozó köztestületi tagok felvételével, besorolásával, nyilvántartásával, felfüggesztésével, lemondásával kapcsolatos rá háruló feladatokat.

Ü. 15. A tudományos osztály saját kezdeményezésre illetve az Akadémiai Kutatóhelyek Tanácsa vagy kuratóriuma(i) felkérésére véleményt nyilvánít a tudományágazata területén működő akadémiai kutatóintézetek és támogatott kutatóhelyek tevékenységéről, az illetékességi körébe tartozó személyi kérdésekről, az erőforrások elosztásának a tudományágazatot érintő terveiről. Az AKT és kuratóriuma(i) döntéséről az osztály tájékoztatást kap. Az akadémiai kutatóintézet vagy támogatott kutatóhely értékeléséhez szükséges tudományos információkat az osztály rendelkezésére kell bocsátani.

Ü. 16. Az tudományos osztály évente legalább kétszer szervez tudományos felolvasó illetve vitautülést.

O.5. Az Osztály az MTA testületeibe képviselőket delegál, ezek megválasztásáról az Osztály szavazással dönt.

Asz. 21.§

(1) A tudományos osztály szavazati joggal rendelkező tagjai az Akadémia azon rendes és levelező tagjai, akiket az osztály javaslatára választottak meg akadémikusnak.

(2) A tudományos osztály tanácskozási jogú tagjai azok a személyek, akiket a tudományos osztály hároméves időtartamra szótöbbségi határozattal tanácskozási jogú taggá választott. A választott tanácskozási jogú tag megbízása a három év eltelte után megújítható.

(3) A tudományos osztály tanácskozási jogú tagjainak a száma legfeljebb a szavazati jogú tagok számának a fele.

Ü. 17 Tanácskozási joggal vehetnek részt a tudományos osztály munkájában az osztályhoz tartozó külső és tiszteleti tagok. A tudományos osztály tanácskozási jogú tagjainak számába a külső és tiszteleti tagokat nem kell beszámítani.

(4) A tanácskozási jogú tagok közül legalább kettő a doktorok közgyűlési képviselője. A doktorok tanácskozási jogú közgyűlési képviselőit a tudományos osztály szavazati joggal rendelkező tagjai a doktoroknak azokkal a közgyűlési képviselőivel együtt választják meg, akiknek tudományos tevékenysége a tudományos osztály tudományágazatába tartozik.

Ü. 18. A szavazás két szakaszban, jelölő szavazásban és végszavazásban történik; mindkettő titkos. A jelölő szavazás során minden szavazásra jogosult személy egy legfeljebb annyi névből álló listát helyez az urnába, ahány tanácskozási jogú tagot kíván az osztály a doktorok közgyűlési képviselői közül megválasztani. A legtöbb szavazatot elnyertekből készül a választási lista, amely legfeljebb annyi nevet tartalmaz, mint a megválasztandó tanácskozási jogú tagok számának kétszerese. A lista

szavazategyenlőség esetén tartalmaz több nevet, mint ez a szám. A végszavazás után a legtöbb szavazatot elnyert jelöltek lesznek sorrendben a tanácskozási jogú tagok, illetve póttagok. Szavazategyenlőség esetén a sorrendet a 'nem' szavazatok emelkedő sorrendje határozza meg; ha ezek száma is egyenlő, újra kell szavazni. A szavazatok számlálását a kibővített osztályülés által az osztályelnök javaslatára megválasztott, akadémikusokból álló kéttagú bizottság végzi.

O.6. A doktorok közgyűlési képviselői közül választandó tanácskozási jogú tagok megválasztásában a doktorok közgyűlési képviselői is szavazásra jogosultak. Első lépésben a közülük megválasztandó tanácskozási jogú tagok számát nyílt szavazással állapítja meg az Osztály. Ezután a tagok jelölésére újabb szavazás következik, majd a végszavazás; az utóbbi kettő már titkos. A végszavazás során a szavazásban részt vevő jelöltekre leadott igen szavazatok számából egyet le kell vonni.

(5) A tudományos osztályok — az ügyrendjüknek megfelelően, az alapszabállyal összhangban — bevonhatják munkájukba a doktorok olyan képviselőit is, akik nem rendelkeznek tanácskozási joggal.

O.7. Az osztályülés egy-egy napirendi pontjához alkalmilag meghívottakkal a meghívás okát előre közölni kell, és az erre vonatkozó írásos anyagokat el kell hozzájuk juttatni.

(6) A tudományos osztályok évente legalább egyszer tartanak olyan ülést az osztály által képviselt tudományágazat kérdéseiről, amelyen a doktorok közgyűlési képviselői is szavazati joggal vesznek részt.

Ü. 19. Az ilyen ülések napirendjének összeállításánál az osztály tanácskozási jogú doktor tagjainak véleményét ki kell kérni. Ilyen osztályülést az osztályelnöknek akkor is össze kell hívnia, ha az osztályhoz tartozó közgyűlési képviselő doktoroknak legalább kétharmada kéri.

O.8. Kibővített osztályülésre az Osztály tagjain kívül meg kell hívni az Osztályhoz tartozó közgyűlési képviselőket, akik a napirenden szereplő témákban szavazati joggal rendelkeznek. A kibővített osztályülés idejét és napirendjét az Osztály előző üléseinek egyikén határozza meg; e napirenden nem szerepelhet a tagválasztás.

Asz. 22.§

(1) A tudományos osztály önállóan, de a közgyűlés határozatai, iránymutatásai szerint jár el, hozza meg döntéseit.

(2) A tudományos osztály tagjai — a megvitandó kérdések szakértőinek részvételével — osztályülésen tárgyalják meg a tudományágazatuk tudományos vitatémáit és eredményeit, a tudományos közélettel, valamint az Akadémia szervezetével és működésével kapcsolatos, a tudományágazatot érintő kérdéseket.

O.9. Az Osztály évente díjakat ad ki. A díjakra nézve ld. a Függelékét.

O.10. Az Osztály folyóiratokat gondoz, ezekre nézve ld. a Függelékét. A folyóiratok főszerkesztőit, főszerkesztő-helyettesét és a szerkesztőbizottság tagjait az Osztály választja meg. Az előbbire az osztályelnök, az utóbbiakra a már megválasztott főszerkesztő tesz javaslatot.

Ü. 20. A tudományos osztály általában havonta, de legalább negyedévenként osztályülést tart (rendes osztályülés). Rendkívüli osztályülést kell összehívni, ha azt az osztály hazai akadémikus tagjainak legalább egyharmada indítványozza.

O.11. A rendkívüli osztályülés napirendjét az összehívást kezdeményező akadémikusok kérésének alapulvételével kell megállapítani.

Ü. 21. A rendes osztályülés napi rendjét az osztályelnök állapítja meg. Ő készíti elő és vezeti le az ülést, amelynek időpontját úgy kell kitűzni, hogy a meghívottak kellőképpen felkészülhessenek a tárgyalásra.

Ü. 22. Az osztályülésre meg kell hívni az Akadémia elnökét, tudomány-területileg illetékes alelnökét, főtitkárát és főtitkárhelyettesét.

O.12. Az osztályülésről értesíteni kell a Sajtótitkárságot és a PR Irodát.

Ü. 23. Az osztályelnök vagy elnökhelyettes választására hivatott osztályülést (az osztályülés választással kapcsolatos szakaszt) a tudományterületileg illetékes alelnök vezeti le.

Ü. 24. A tudományos osztályok rendszeresen értékelik a tudomány-ágazatukhoz tartozó szakterület nemzetközi fejlődését, és javaslatokat tesznek a Nemzetközi Kapcsolatok Bizottságának a kapcsolattartás tartalmi vonatkozásaira.

(3) Az osztályülés akkor határozatképes, ha azon a szavazati jogú tagoknak több mint a fele jelen van. A határozathozatal az ügyrend elfogadása és módosítása esetében kétharmados szótöbbséggel, egyébként — az osztályügyrend eltérő rendelkezése hiányában — szótöbbséggel történik. Szavazategyenlőség esetén az elnök szavazata dönt.

Ü. 25. A tudományos osztályon szavazásra jogosultak számából a betegek és a tartósan külföldön tartózkodók számát, valamint a 70 éven felülieket, ha nincsenek jelen, le kell vonni.

Ü. 26. Az osztályelnök határozatképtelenség esetén 15 napon belül újabb ülést hívhat össze, amely a megjelentek számára tekintet nélkül határozatképes.

Ü. 27. A tudományos osztály által kiküldendő jelölőbizottság személyi összetételét, megbízatásának időtartamát és eljárását határozatában az osztály állapítja meg.

O.13. Az Osztály által kiküldendő jelölőbizottság személyi összetételére először az osztályelnök teszi meg a javaslatát.

(4) Az osztályülés kizárólagos hatáskörébe tartozik

a) a tudományos osztály elnökének és elnökhelyettesének megválasztása, illetőleg felmentése, beszámolójának jóváhagyása,

b) a levelező tagságra, a rendes tagságra, a külső tagságra és a tiszteleti tagságra való javaslatétel,

c) a tudományos osztály tanácskozási jogú tagjainak megválasztása, de a doktorok közgyűlési képviselőinek tanácskozási jogú taggá választásában szavazati joggal részt vesznek a doktoroknak azok a közgyűlési képviselői is, akiknek tudományos tevékenysége a tudományos osztály tudományágazatába tartozik,

d) a Magyar Tudományos Akadémia doktora tudományos cím odaítélésével kapcsolatos eljárásokban — a tudományág szerint illetékes tudományos bizottság közreműködésével — a szakmailag illetékes bírálók és bírálóbizottság kijelölése, és a bírálóbizottságnak a nyilvános vita lefolytatása után készített véleménye alapján javaslatétel az érdemi döntésre,

Ü. 28. A tudományos osztály a szakmailag illetékes bírálók és bírálóbizottság kijelöléséről, valamint az érdemi döntésről szóló javaslatáról a doktori cm odaítélési eljárásában részt vevő tudományos bizottság előkészítése alapján dönt. Ezekre az osztályülésekre a tudományos bizottságnak a

képviselőjét meg kell hívni. A tudományos osztály a doktori cím megszerzésére irányuló eljárásban hozott döntéseiről rövid időn belül tájékoztatja a Doktori Tanácsot.

O.14. Az Osztály illetékességi körébe tartozó doktori pályázatok elbírálásának előkészítése az illetékes Bizottság és a Doktori Bizottság feladata. A Doktori Bizottság állandó tagjait a három Bizottság delegálja, éspedig nagyjából a hozzájuk tartozó köztestületi tagok számának arányában; a delegálható tagok számát előzőleg az Osztály határozza meg. A konkrét pályázatban illetékes Bizottság további, ideiglenes tagokat delegálhat a Doktori Bizottságba a pályázat elbírálására; ezek maximális számát szintén az Osztály írja elő. A Doktori Bizottság elnökét, elnökhelyettesét (aki a Doktori Bizottságot az elnök tartós távolléte esetén vezeti) és titkárát a Doktori Bizottság állandó tagjai titkos szavazással választják meg; az erre szolgáló ülést a Doktori Bizottság elnökének megválasztásáig az osztályelnök vezeti. A doktori eljárás további részleteit az "Ügyrend az MTA III., a Matematikai Tudományok Osztályának az MTA Doktora tudományos cím megszerzéséért indított eljárásban való közreműködéséről" szabályozza.

e) tudományos bizottság (munkabizottság) létesítése, elnevezésének, tudományterületi illetékességének és szavazati jogú tagjai számának meghatározása, ezek módosítása, tudományos bizottság (munkabizottság) megszüntetése,

f) a Könyv- és Folyóiratkiadó Bizottsággal egyetértésben a tudományos osztály könyv- és folyóiratkiadási politikájának kialakítása és a tudományos osztály számára tervezett/rendelkezésre álló keretösszegeken belül döntés könyvek és folyóiratok támogatásáról,

Ü. 29. Az osztály az éves kiadványtervek rangsorolási javaslatát a tudományos bizottságokkal egyetértésben alakítja ki.

g) az osztály és a tudományos bizottságok beszámoló jelentéseinek, a tudományágazati helyzetelemzéseknek, az akadémiai kutatóintézetek és támogatott kutatóhelyek tevékenységének, továbbá a kutatóintézetek és kutatóhelyek tudományágazat szempontjából jelentős pályázati anyagai osztályértékelésének jóváhagyása,

h) az osztályügyrend elfogadása,

Ü. 30. A tudományos osztály külön szabályzatba (osztályügyrend) foglalja azokat az előírásokat, amelyeknek meghatározására az Alapszabály felhatalmazza illetve kötelezi, továbbá azokat az előírásokat, amelyek saját működésére, valamint bizottságainak létrehozására és működésére vonatkoznak. Az osztályügyrend nem ellenkezhets az Alapszabállyal és az Akadémia ügyrendjével; az osztályügyrendet tájékoztatásul meg kell küldeni az Akadémia elnökének.

i) meghatározott feladat ellátására állandó vagy alkalmi bizottság létrehozása, megszüntetése, más osztállyal vagy nem akadémiai szervvel, intézménnyel közös feladatot ellátó közös bizottság létrehozásának, megszüntetésének jóváhagyása,

j) akadémiai bizottságokba tagok jelölése.

(5) Az interdiszciplináris bizottságra vonatkozó javaslatot az alapító osztályok közösen határozzák meg és döntenek arról, hogy a bizottság melyik osztályhoz tartozzon.

O.15. Minden osztályülésről készül emlékeztető, amely a következő osztályülés tájékoztató anyagának része.

(1) A tudományos osztály a hazai akadémikus tagjai közül háromévi időtartamra osztályelnököt és osztályelnök-helyettest választ. A megbízás a három év elteltével egy alkalommal megújítható.

Ü. 31. *Az osztályelnök képviseli a tudományos osztályt. Távollétében az osztályelnökhelyettes helyettesíti.*

(2) Az osztályelnök hívja össze az osztályülést, elnököl az osztályülésen, képviseli az osztályt, összehangolja a tudományos bizottságok munkáját, beszámol az osztálynak a két ülés között megtett jelentős intézkedéseiről, megküldi az elnökségnek az osztályügyrendet és annak módosításait, tájékoztatja az Akadémia illetékes alelnökét az osztálynak a más osztályok vagy az Akadémia egésze szempontjából is jelentős tevékenységéről.

Ü. 32. *Az osztály elnöke és elnökhelyettese tevékenységéért az osztálynak felel.*

O.16. Olyan ügyekben, amelyek idő hiányában nem vihetők az Osztály elé, az osztályelnök a szakmailag érdekelt, bevonható és elérhető osztálytagokkal való konzultáció után személyesen dönthet. A döntésről az Osztályt a legközelebbi osztályülésen tájékoztatni köteles. E lehetőség nem terjed ki az Asz.21.§ (4) bekezdésben felsorolt feladatokra.

Ü. 33. *A tudományos titkárok önálló osztálytitkárság vezetőjeként ellátják — az osztályelnök elvi irányításával — a tudományos osztályok működésével összefüggő szakmai, tudományszervezési feladatokat.*

A tudományos bizottságok

Asz. 24.§

(1) A tudományos bizottság az Akadémiának — az Akadémiai Törvény 3. - a (2) bekezdésének b) pontjában meghatározott célok érdekében — tudományágak illetve tudományágak közötti (interdiszciplináris) szakterületek szerint szervezett egysége.

O.17. Az Osztály a három Bizottság felállításakor postai úton kérdezi meg akadémikusait, hogy melyik Bizottság munkájában kívánnak részt venni. Amennyiben a kitűzött határidőre válasz nem érkezik, az osztályelnök, kellő tájékozódás után, javaslatot tesz, amelyet az illető akadémikus postán megkap. Amennyiben erre sem érkezik újabb határidőn belül válasz, az Osztály az akadémikust az osztályelnök által kijelölt Bizottsághoz tartozónak tekinti.

(2) A tudományos bizottság ellátja az Akadémia feladataiból a tudományágra háruló teendőket, elvégzi mindazt a tevékenységet, amellyel a tudományos osztály megbízza. Ennek keretében a bizottság

- figyelemmel kíséri az általa gondozott tudományág hazai helyzetét,

- tudományos üléseket szervez,

- állást foglal a tudományág körébe tartozó vagy a tudományág szempontjából jelentős tudományos, tudománypolitikai, kutatásszervezési és személyi kérdésben,

- véleményt nyilvánít a tudományág területén működő akadémiai kutatóintézetek és támogatott kutatóhelyek tevékenységéről, továbbá az akadémiai kutatóintézeteknek és támogatott kutatóhelyeknek a tudományág szempontjából jelentős pályázatairól, e véleményt megküldi az illetékes tudományos osztálynak,

Ü. 34. A tudományos bizottságok az akadémiai kutatóintézet és támogatott kutatóhely értékelését az osztály felkérésére végzik el. A szükséges adatokat az osztály bocsátja a bizottság rendelkezésére.

- tudományága körében javaslatot tesz a tudományos osztály könyv- és folyóiratkiadási tervéhez,

- részt vesz a Magyar Tudományos Akadémia doktora cím odaítélése tárgyában megindult eljárások lefolytatásában és a nyilvános vitát követően a tudományos osztály javaslatának kialakításában.

Ü. 35. A tudományos bizottságok munkáját a tudományos osztályok titkárságai segítik.

Asz. 25.§

Az Akadémia rendes és levelező tagjai, valamint a doktorok közgyűlési képviselői állandó tagjai azoknak a bizottságoknak, amelyeknek tudományágába tartozik tudományos tevékenységük.

A tudományos bizottságok választott tagjai azok a köztestületi tagok, akiket a köztestületnek azon doktor tagjai választanak meg a tagságra, akik az adott tudományág területén tevékenykednek. A megbízásuk három évre szól és a három év elteltével megújítható.

O.18. A három Bizottság tagjainak előirányzott létszámát az Osztály állapítja meg. Ezután a tudományos titkár először az összes, az adott Bizottság munkájában érintett köztestületi tagtól kér 5-5 főre jelölést. A legtöbb jelölést kapott tagokból összeállított jelöltilista a megválasztandó tagok számának kétszeresét meg nem haladó jelöltekből áll. A jelöltekre való szavazás újabb postai fordulóban történik meg. A legtöbb szavazatot kapott jelöltek válnak az adott Bizottság tagjává.

Asz. 26.§

(1) A tudományos bizottság önállóan, de a közgyűlés és az illetékes tudományos osztály határozatai, iránymutatásai szerint jár el, hozza meg döntéseit.

O.19. A Bizottságok ügyrendben rögzítik eljárási szabályait (ld. Függelék).

(2) A tudományos bizottság tagjai — a megvitatandó kérdések szakértőinek részvételével — bizottsági ülésen tárgyalják meg tudományáguk tudományos vitatémáit és eredményeit, a tudományos közélettel, valamint az Akadémia szervezetével és működésével kapcsolatos, a tudományágot érintő kérdéseket.

Ü. 36. A tudományos bizottságok az osztály felkérésére értékelik szakterületeik nemzetközi fejlődését és javaslatot tesznek az osztálynak a kapcsolattartás tartalmi vonatkozásaira.

(3) A bizottsági ülés akkor határozatképes, ha a szavazati jogú tagoknak több mint a fele Jelen van. A határozathozatal az ügyrend elfogadása és módosítása esetében kétharmados szótöbbséggel, egyébként — az ügyrend eltérő rendelkezése hiányában — szótöbbséggel történik. Szavazategyenlőség esetén az elnök szavazata dönt.

Ü. 37. A tudományos bizottság által létrehozott munkabizottság vagy albizottság megalakításához és működtetéséhez nem köztestületi tagokat is be lehet vonni.

(4) A bizottsági ülés kizárólagos hatáskörébe tartozik

a) a tudományos bizottság elnökének, elnökhelyetteseinek és titkárnak megválasztása, illetőleg felmentése, az elnök beszámolójának jóváhagyása,

b) a tudományágra vonatkozó helyzetelemzéseknek, az akadémiai kutatóintézetek és támogatott kutatóhelyek tevékenységére, továbbá a kutatóintézetek és kutatóhelyek tudományágazat szempontjából Jelentős pályázati anyagokra vonatkozó bizottsági értékeléseknek a jóváhagyása, kapcsolattartás a területi bizottságok megfelelő tudományágazati bizottságaival,

c) a tudományág területére vonatkozó, a tudományos osztálynak megküldendő könyv- és folyóiratkiadási javaslat elfogadása,

d) a bizottsági ügyrend elfogadása.

Asz. 27.§

(1) A bizottsági ülés a tagok közül háromévi időtartamra, egy alkalommal újraválaszthatóan megválasztja a bizottság elnökét, elnökhelyetteseit és titkárát. A tudományos osztály elnöke nem választható meg a tudományos bizottság elnökének.

(2) A bizottsági elnök hívja össze a bizottsági ülést, elnököl az ülésen, képviseli a bizottságot, beszámol a bizottságnak a két ülés között végzett jelentős tevékenységéről, megküldi a tudományos osztálynak a bizottsági ügyrendet és annak módosításait, tájékoztatja a tudományos osztály elnökét a bizottság más bizottságok vagy az osztály egésze szempontjából is jelentős tevékenységéről.

(3) A tudományos bizottság feladatai ellátására munkabizottságokat hozhat létre.

O.20. Az Osztály az Akadémiai Kutatási Pályázat keretében benyújtott pályázatok értékelésének és rangsorolásának céljára állandó munkabizottságot, ún. AKP bizottságot működtet. Ennek elnöke az osztályelnök, titkára a tudományos titkár. A bizottság az AKP mindenkori szabályai szerint jár el.

Az Akadémia területi bizottságai

Asz. 28.§

(1) A területi bizottságok az Akadémia összefüggő, nagyobb földrajzi területek szerint szervezett egységei. Új területi bizottság létrehozásáról, meglévő területi bizottság megszüntetéséről a közgyűlés szótöbbséggel hozott határozattal dönt.

Ü. 38. Az Akadémia területi bizottságai:

- Az MTA Debreceni Területi Bizottsága (DAB; működési területe: Hajdú-Bihar, Jász-Nagykun-Szolnok, Szabolcs-Szatmár-Bereg megye)

- Az MTA Miskolci Területi Bizottsága (MAB; működési területe: Borsod-Abaúj-Zemplén, Heves, Nógrád megye)

- Az MTA Pécsi Területi Bizottsága (PAB; működési területe: Baranya, Somogy, Tolna, Zala megye)

- Az MTA Szegedi Területi Bizottsága (SZAB; működési területe: Bács-Kiskun, Békés, Csongrád megye)

- Az MTA Veszprémi Területi Bizottsága (VEAB; működési területe: Fejér, Győr-Moson-Sopron, Komárom-Esztergom, Vas, Veszprém megye)

Ü. 39. Az Akadémia támogatja azokat a megyei önkormányzati kezdeményezéseket, amelyek anyagi áldozatvállalásukkal külön tudományos testület működését tartják szükségesnek, mindenekelőtt a

megye területén felmerülő, tudományos munkát igénylő kérdések megoldására. E megyei testületek az adott területi bizottság önálló, társult egységei.

Megyei szervezetek:

- Az MTA Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Tudományos Testülete (központja: Szolnok)

- Az MTA Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Tudományos Testülete (központja: Nyíregyháza)

Ü. 40. Az Akadémia nevét hordozó megyei tudományos testület megalakulását — az érintett területi bizottság vezetésének és a megyei önkormányzat képviselőinek egyeztetett álláspontja alapján — az Akadémia elnöke hagyja jóvá.

(2) A területi bizottságok

- figyelemmel kísérik és segítik az adott területen folyó tudományos tevékenységet,

- számon tartják a terület tudományos kutatóhelyeit, egyetemi és más tudományos műhelyeit, továbbá az azokon kívül működő kutatókat,

- támogatják a tudományos kutatókat, a kutatók külföldi kiküldetését, a tudományos utánpótlás nevelését, pályázatokat írnak le, és díjjal jutalmazzák a legjobb pályamunkák szerzőit,

- tudományos munkákat jelentetnek meg tevékenységük köréből,

- szak- és munkabizottságokat hoznak létre, melyek tudományos üléseket szerveznek,

- bizottságaik révén kapcsolatot építenek le és tartanak fenn a tudományos osztályokkal és azok tudományos bizottságaival,

- lehetőséget teremtenek arra, hogy a tudomány művelői kifejtsék szakmai véleményüket helyi és országos jelentőségű tudományos kérdésekben, részt vesznek az akadémiai döntések, vélemények kialakításában, azok érvényesítésében,

- javaslatot tesznek a Könyv- és Folyóiratkiadó Bizottságnak könyvkiadásra, a tudományterületileg illetékes tudományos osztály könyvkiadási tervének keretében,

- nemzetközi kapcsolatokat építhetnek le a régióval szomszédos, illetve más országok kutatóival.

Ü. 41. A területi bizottságok munkájuk során:

- a tudományos és a tudomány iránt érdeklődő szakemberek személyes kapcsolatainak megteremtése, elmélyítése érdekében Klubot működtetnek, elsősorban a tudományos-, kulturális-, társadalmi közélet aktuális kérdéseinek kötetlen megvitatására;

- az alapszabály szerinti feladatok ellátásához szükséges anyagi feltételek javítására alapítványok létrehozását kezdeményezik és támogatják,

- tevékenységükbe bevonják a régiójuk szerinti határon túli köztestületi tagokat.

A területi bizottságok tagjai az adott területen működő hazai akadémikusok és azok a doktorok, akiket az adott területen működő doktorok a bizottság szervezeti szabályzatának megfelelően taggá választanak. A bizottságok bevonják munkájukba a terület értékes elméleti és gyakorlati tevékenységet folytató, tudományos fokozattal nem rendelkező szakembereit is.

Ü. 42. A területi bizottság tagjainak megválasztására hivatott gyűlést — a megyék tudományos adottságait tükröző arányokra is figyelemmel — a területi bizottság elnöke készíti elő, hívja össze és vezeti le. Az új tagok megválasztásával a régi tagsági megbízások megszűnnek. A választás eredményéről írásban tájékoztatni kell az Akadémia elnökét.

Asz. 30.§

(1) A területi bizottság hazai akadémikus tagjai közül háromévi időtartamra szótöbbségi határozattal elnököt választ. Az elnök a három év elteltével egy alkalommal újraválasztható.

Ü. 43. A területi bizottság elnökének megválasztása titkos szavazással történik. Megválasztottnak azt az akadémikust kell tekinteni, akire a jelenlévő szavazásra jogosultaknak több mint fele „igen”-nel szavazott. A választás eredményéről írásban tájékoztatni kell az Akadémia elnökét.

(2) A bizottság elnöke hívja össze a területi bizottság ülését, elnököl az ülésen, képviseli a területi bizottságot, összehangolja a szakmai bizottságok és munkabizottságok munkáját, beszámol a bizottságnak a két ülés között végzett jelentős tevékenységéről, megküldi az elnökségnek a bizottság szervezeti szabályzatát és annak módosításait, tájékoztatja az Akadémia illetékes alelnökét a területi bizottságnak a más területi bizottságok, tudományos osztályok vagy az Akadémia egésze szempontjából is jelentős tevékenységéről.

Ü. 44. A területi bizottság éves munkájáról írásos összefoglalást készít az MTA májusi rendes közgyűlése számára, amelyet az illetékes alelnök terjeszt a közgyűlés elé.

Ü. 45. Előzetes szempontok alapján a területi bizottság rövid elemzést készít az Akadémia által a Kormány számára az MTA-ról készítendő tájékoztatóhoz minden naptári évben.

Ü. 46. Előzetes szempontok alapján összeállított szakmai anyaggal segíti a területi bizottság az Akadémia elnöke által kétévenként az Országgyűlés elé terjesztendő jelentés elkészítését a magyar tudományos kutatás helyzetéről.

(3) A területi bizottságok szervezetének és működésének részletes szabályait a szervezeti szabályzat határozza meg. A szervezeti szabályzatot és annak módosítását a területi bizottság kétharmados szótöbbséggel fogadja el.

A közgyűlés

Tv. 10.§

(1) Az Akadémia a tudományos közéletet, valamint saját belső szervezetét és működését érintő legfontosabb kérdések megtárgyalására évente legalább egyszer közgyűlést tart.

(2) A közgyűlést a hazai akadémikusok, valamint a tudomány más — tudományos fokozattal rendelkező — képviselői alkotják. Utóbbiak az Alapszabályban meghatározott módon közvetlen és titkos választással nyerik el tagságukat, számuk 200 fő.

Asz. 31.§

(1) Az Akadémia elnökségének beterjesztése alapján a közgyűlés dönt a doktorok 200 közgyűlési képviselőjének tudományágazati eloszlásáról a következő alapelvek figyelembevételével: 100 képviselői helyen az osztályok egyenlő arányban osztoznak, míg a további 100 hely az egyes osztályokhoz tartozó tudományágakhoz besorolt doktorok arányában oszlik meg. A tudományos osztályokra megállapított kereten belül a tudományos osztályok határozzák meg a tudományágakra, illetőleg a tudományos bizottságokra jutó képviselői helyek számát.

Ü. 47. Az elnökség a közgyűlési előterjesztését a doktorok közgyűlési képviselőinek tudományágazonkénti eloszlásáról döntő közgyűlés előtt 2 hónappal, az akkor érvényes adatok figyelembevételével készíti el.

(2) A tudományágra jutó képviselők számának megjelölésével a tudományos bizottság javaslatokat kér a jelöltekre a tudományág doktoraitól. Közgyűlési képviselőnek az a köztestületi tag jelölhető, aki elismert tudományos tevékenységet végez.

(3) A legtöbb jelölési javaslatot kapott személyek nevét a tudományos osztály annak figyelembevételével veszi fel a jelöltlistára, hogy a tudományági jelölőlistán csak kétszer annyi név szerepelhet, mint amennyi a megfelelő képviselői helyek száma. Minden doktor csak a besorolásának megfelelő jelöltlistára szavazhat.

(4) A doktorok közgyűlési képviselőinek gyűlése (a doktorok gyűlése) által megválasztott hattagú bizottság gondoskodik a titkársági szervezet közreműködésével a szavazás lebonyolításának megszervezéséről, ellenőrzi a szavazatszámllást és hagyja jóvá a szavazás eredményét. A bizottságban minden tudományterület két-két képviselője vesz részt. A bizottság tagja nem lehet olyan személy, akinek neve a jelöltlistán szerepel. A bizottság, tagjai közül, maga választja meg elnökét. A bizottság a tevékenységéről köteles a választást követően a doktorok gyűlésének beszámolni.

Ü. 48. A doktorok gyűlésének állandó jelölőbizottsága van, amely az Akadémia állandó jelölőbizottságának doktor tagjaiból áll. A doktorok gyűlése ezen jelölőbizottság javaslatára választja meg soraiból azt a hattagú bizottságot, amely a doktor képviselők választásával kapcsolatos szavazásokat megszervezi, ellenőrzi, jóváhagyja. A közgyűlési képviselőválasztás szabályait a doktorok gyűlése hagyja jóvá.

(5) A képviselőket a doktorok szótöbbséggel három évre választják meg. A három év elteltével egy alkalommal a képviselők újra megválaszthatók.

Ü. 49. A doktorok közgyűlési képviselőinek megválasztása mindkét szakaszban postai úton is történhet. Minden köztestületi tag megkapja a maga szakterületéhez tartozó köztestületi tagtársainak névsorát.

(3) A közgyűlés valamennyi tagját a közgyűlés munkájában azonos jogok illetik meg.

Tv. 11.§

(1) A közgyűlést, a napirend megjelölésével az Akadémia elnöke hívja össze.

Ü. 50. Az elnököt a közgyűlés előkészítésében az elnökség segíti. Az elnökség e tevékenysége során a tudományos osztályokra támaszkodik.

Ü. 51. A közgyűlés napirendjére tűzött nagyobb jelentőségű kérdésekben előterjesztett írásos indítványokat — amennyiben azt az abban foglalt javaslat indokolja — az osztályok, előzetesen megvitatják és azokról állást foglalnak. Az ilyen természetű indítványokat a közgyűlés előtt két hónappal el kell juttatni az elnökhöz. Amennyiben az adott előterjesztésről az osztályok a doktorokkal kibővített ülésükön állást foglaltak, ebben a tárgyban a közgyűlés elé további egyéni indítványt vagy javaslatot nem lehet tenni.

Ü. 52. A közgyűlést úgy kell előkészíteni, hogy a szavazásra jogosultak annak időpontjáról, napirendjéről és írásos előterjesztéseiről az ülés időpontja előtt nyolc nappal tudomást szerezzenek.

Ü. 53. Azokat az egyéb írásos indítványokat, amelyek az ülést megelőző három nappal előbb, legalább húsz közgyűlési tag aláírásával beérkeztek az Elnöki Titkárságra, az ülés előtt másolatban a szavazásra jogosultak rendelkezésére kell bocsátani. Hasonlóan kell eljárni az egyéni vagy húsznál kevesebb tag aláírásával tett javaslatokkal is, ha azokat az illetékes osztályelnök kézjegyével ellátta.

Ü. 54. A közgyűlés, ha a téma indokolja, a tudományterületeknek megfelelő három szekcióban is ülésezhet. A szekciók a javaslataikat határozathozatalra a közgyűlés elé terjesztik.

(2) Közgyűlést kell tartani akkor is, ha ezt — a napirend megjelölésével — a közgyűlésen szavazásra jogosultak egyötöde írásban kéri.

Tv. 12.§

A közgyűlés akkor határozatképes, ha azon a szavazásra jogosultaknak több mint fele jelen van.

Ü. 55. A közgyűlés határozatképességét — a tudományos osztályok közlése alapján — kell megállapítani.

Ü. 56. A közgyűlés az Akadémia elnökének javaslatára nyílt szavazással dönt a közgyűlést levezető elnök, illetve elnökök (a továbbiakban: levezető elnök) személyéről.

Ü. 57. A levezető elnök állapítja meg a közgyűlés határozat-képességét és jelenti azt a közgyűlésnek.

Ü. 58. A közgyűlési alkalmi bizottságok kiküldésére a levezető elnök tesz javaslatot, amiről a közgyűlés nyílt szavazással dönt.

Ü. 59. Az ülésen a hozzászólás szándékát a levezető elnöknel írásban jelezni kell. A hozzászólás időtartama általában öt perc. Ezt az időtartamot — kérésre és indokolt esetben — a levezető elnök meghosszabbíthatja.

Ü. 60. Az elnöki, főtítkári, illetve egyéb előterjesztői válaszadásra az időkorlátozás szabályát nem kell alkalmazni.

Tv. 13.§

(1) A közgyűlés határozatait a jelenlévő szavazásra jogosultak több, mint felének a szavazatával hozza.

(2) Az Akadémia Alapszabályának elfogadásához és módosításához a közgyűlésen szavazásra jogosultak kétharmadának szavazata szükséges.

Asz. 32.§

(1) A közgyűlés az Akadémia legfelsőbb szerve. Határozatait az Akadémia minden testületére, tisztségviselőjére, tagjára kötelezőek.

Ü. 61. A közgyűlés — azokban az ügyekben amelyekben ez szükséges — a napirendi pont vitájának lezárását követően szavazással dönt a határozataról, amelyet a levezető elnök hirdet ki. A szavazás elrendelésére a levezető elnök jogosult.

Ü. 62. A közgyűlés általában határozattal dönt az általa megtárgyalt kérdésekben, az eléje terjesztett indítványokról, javaslatokról. Az ügydöntő határozatokat írásba kell foglalni és az Akadémiai Értesítőben kell közzétenni.

Ü. 63. Általában titkosan kell szavazni személyi ügyben. Ha azonban olyan személyi ügyről van szó, amely csak a döntéselőkészítést szolgáló munkaszervezéssel függ össze (pl. szavazathitelesítő bizottság kiküldése), a nyílt szavazásnak nincs akadálya. A közgyűlés levezető elnöke bármely kérdésben titkos szavazást rendelhet el.

Ü. 64. Személyre vonatkozó szavazásban az érintett személy nem vehet részt. Ha több személyre együttesen történik a szavazás, a szavazatok megszámlálásakor az érintett személy vonatkozásában egy 'igen' szavazatot figyelmen kívül kell hagyni.

Ü. 65. Érvénytelen az a szavazat, amelyből nem lehet kétséget kizáróan megállapítani a szavazó szándékát.

Ü. 66. A közgyűlés levezető elnöke a szavazás elrendelésével egyidejűleg köteles megfelelő tájékoztatást adni a szavazás alkalmazandó módjáról, az eredmény megállapításának az adott szavazásra irányadó rendjéről.

Ü. 67. Az ülés elnöke állapítja meg a szavazás eredményét, illetve hirdeti ki a határozatot.

Ü. 68. A szavazás hitelesítésére Szavazathitelesítő Bizottságot küld ki a közgyűlés. A Szavazathitelesítő Bizottság szükség esetén — a Titkárság munkatársai segítségével — a szavazatszámolást is elvégzi.

Ü. 69. Ha titkos szavazáshoz szavazólapokat használtak, — a szavazás eredményének kihirdetése és hitelesítése után — azokat meg kell semmisíteni.

Ü. 70. Ha egyidejűleg több személy (jelölt) közül lehet választani, közülük azt kell megválasztottnak tekinteni, akire a jelenlévő szavazásra jogosultaknak több mint a fele „igen”-nel szavazott. Ha egyik személy (jelölt) sem nyerte volna el az „igen” szavazatoknak a megválasztáshoz előírt arányát, a szavazást meg kell ismételni. A megismételt szavazáson csak azokról — az első szavazási menetet követően szavazással meghatározott számú — személyekről (jelöltekéről) lehet szavazni, akik az első szavazási menetben a legtöbb „igen” szavazatot kapták. A megválasztáshoz a második menetben is szükséges elnyerni olyan arányú „igen” szavazatot, amely meghaladja a jelenlévő szavazásra jogosultak felét. Eredménytelenség esetén a szavazást újból meg lehet ismételni; a közgyűlés azonban el is polthatja a választást.

Ü. 71. Ha a szavazás lebonyolítását megkönnyíti, a közgyűlés döntése alapján attól függően, hogy hány személyt kell megválasztani, azok tekintendők megválasztottnak, akik elnyerték a megválasztáshoz egyébként szükséges szavazatok többségét, és sorrendben a legtöbb „igen” szavazatot kapták. Ha több személy kapott azonos számú „igen” szavazatot, közöttük a sorrendet a „nem” szavazatok emelkedő sorrendje határozza meg.

Ü. 72. A közgyűlés valamennyi írásba foglalt határozatát szóban, jóváhagyás végett a határozatok szövegezésével megbízott alkalmi bizottság elnöke terjeszti a közgyűlés elé.

Ü. 73. Ha a határozat terjedelme, jellege, tartalmi megfogalmazásának szabatosága megkívánja, a határozatok végleges szövegének megállapítására a közgyűlés az elnökséget hatalmazhatja fel.

Ü. 74. A közgyűlésen elhangzottakról szó szerinti jegyzőkönyvet kell készíteni. A jegyzőkönyvvel azonos értékű az ülésen készített magnetofon felvétel. A jegyzőkönyvet a levezető elnök által megbízott, a közgyűlés jelenlévő két tagja (egy akadémikus és egy doktor) aláírásával hitelesíti. A közgyűlés

tagjainak joguk van az ülésről készített jegyzőkönyvbe betekinteni, arról jegyzetet készíteni, illetve a magnetofon felvételt meghallgatni.

Ü. 75. A közgyűlés határozatképességére és szavazási rendjére vonatkozó szabályokat kell alapul venni és eltérő, külön szabályozás hiányában alkalmazni az elnökségi ülés, az osztályülés és a tudományos bizottsági ülés határozatképessége és szavazási rendje vizsgálatánál.

Ü. 76. A közgyűléssel összefüggő szervezési, adminisztratív és technikai jellegű feladatokat a kijelölt titkársági munkatársak végzik.

(2) A közgyűlés fogadja el az Akadémia ügyrendjét. Az ügyrend szabályozza többek között a közgyűlés megtartásának rendjét, korlátozhatja a közgyűlési felszólalások időtartamát, és meghatározhatja a határozati javaslatok beterjesztésének rendjét és határidejét. Az ügyrend tartalmazza az akadémikusok gyűlésének és a doktorok gyűlésének ügyrendi szabályait is.

Ü. 77. A doktorok közgyűlési képviselői alkotják a doktorok gyűlését.

Ü. 78. A doktorok gyűlése három szekcióból áll, amelyek a társadalomtudományi, természettudományi és élettudományi képvisel őket foglalják magukban.

Ü. 79. Minden szekció — közgyűlési képviselői köréből — titkosan egy tagot választ három évre, akit az MTA elnökségébe javasol a közgyűlés számára. Ezt az ülést az MTA egyik alelnöke vezeti. A gyűlés bármelyik tagja állíthat jelöltet. Titkos szavazás után az lesz a szekció jelöltje, aki a legtöbb szavazatot kapta. Szavazategyenlőség esetén a sorrendet a „nem” szavazatok emelkedő sorrendje határozza meg; ha ezek száma is egyenlő, Újra kell szavazni. A szavazatok számlálását az elnök javaslatára a gyűlés által megválasztott háromtagú bizottság végzi, amelynek egyetlenjelölt sem lehet tagja.

Ü. 80. A szekcióüléseket az illetékes elnökségi tag hívja össze és vezeti. A szekcióülést a tagok egyharmadának indítványára össze kell hívni.

Ü. 81. A doktorok gyűlésének teljes ülését az MTA elnöksége hívja össze. A teljes ülést az MTA elnökségének doktor tagjai, illetve a tagok legalább egyharmadának indítványára is össze kell hívni. A teljes ülést az MTA elnökségének doktor tagjai felváltva vezetik alfabetikus sorrendben.

Ü. 82. Személyi kérdésekben mind a doktorok gyűlése, mind pedig annak szekcióülései titkosan szavaznak. Ezek a testületek a titkos szavazást más ügyekben is elrendelhetik.

Ü. 83. Mind a doktorok gyűlése, mind pedig annak szekcióülései akkor határozatképesek ha tagságuk több mint 50 %-a jelen van. Ezek a testületek határozataikat szótöbbséggel hozzák. Személyi kérdésekben a szavazás során tartózkodni nem lehet. Szavazategyenlőség esetén az egyenlő szavazatokot kapott jelöltekre Új szavazást kell elrendelni. Ismételt szavazategyenlőség esetén a sorrendet a nem szavazatok emelkedő sorrendje határozza meg; ha ezek száma is egyenlő. Újra kell szavazni.

Tv. 14.§

(1) Az Akadémia közgyűlése

a) véleményt nyilvánít a hazai tudomány és a társadalmi élet alapvető fontosságú kérdéseiben;

b) megvitatja és elfogadja az Országgyűlés számára készülő beszámolót, illetőleg a Kormány számára az éves jelentést;

- c) meghatározza az Akadémia egész működését érintő tudománypolitikai elveket és programokat;
- d) az Akadémia szervezetéről és működéséről szabályzatot (a továbbiakban: Alapszabály) alkot;
- e) megválasztja az elnököt a főtitkárt, valamint az Alapszabályban meghatározott más tisztségviselőket, az Akadémia Doktori Tanácsának tagjait, továbbá képviselőit az AKT-ba;
- f) az államháztartási törvény és az éves költségvetési törvény keretei között elfogadja az Akadémia költségvetését, valamint a Felügyelő Bizottság [14. (1) bek. 11) pont] jelentése alapján jóváhagyja az éves költségvetési beszámolót;
- g) az államháztartási törvény és az éves költségvetési törvény keretei között az AKT javaslata alapján határoz akadémiai kutatóintézetek kutatóhely alapításáról, átszervezéséről, megszüntetéséről; ezzel összefüggésben az Akadémia elnökének ellenjegyzésével jóváhagyja annak alapító okiratát;
- h) Vagyonkezelő Kuratóriumot, valamint más bizottságokat hoz létre, ezek között Tudományetikai Bizottságot, továbbá az akadémiai vagyonkezelés és gazdálkodás ellenőrzésére Felügyelő Bizottságot.
- (2) Az Akadémia tulajdonában lévő, illetőleg az Akadémiára bízott ingatlanok elidegenítéséről, megterheléséről, alapítványba, illetőleg gazdasági társaságba nem pénzbeli hozzájárulásként való bevitelének, használatba adásának elveiről — e törvény 5.§-ában és az Alapszabályban foglaltak figyelembevételével — a közgyűlés határoz.
- (3) Az (1)-(2) bekezdésben meghatározott hatásköröket — az (1) bekezdés a) pontja kivételével — a közgyűlés az Akadémia más szervére és tisztségviselőjére nem ruházhatja át.

Asz. 33.§

- (1) A közgyűlés hagyja jóvá az Akadémiai Kutatóhelyek Tanácsának alapszabályát, az Akadémia Doktori Tanácsának alapszabályát és a Magyar Tudományos Akadémia doktora cím megszerzésének feltételeit, valamint a doktori eljárás részletes szabályait meghatározó szabályzatot.
- (2) Az akadémikusok választásának szabályait az akadémikusok gyűlése, a doktorok közgyűlési képviselői megválasztásának az Asz. 31.§-ában meghatározott alapvető szabályain túlmenő részletes szabályait pedig a doktorok gyűlése fogadja el.

Az Akadémia tisztségviselőiről és közgyűlési bizottságairól

Asz. 34.§

- (1) A közgyűlés a tisztségviselőket és az állandó bizottságok tagjait titkos szavazással három évre választja. Ujraválasztás az Akadémiai Törvényben és az Alapszabályban meghatározott korlátok között lehetséges.
- (2) A választást jelölőbizottság készíti elő. A jelölőbizottságnak 22 tagja van; minden tudományos osztály egy-egy tagot választ és a doktorok közgyűlési képviselőinek a tudományos osztályok szerinti csoportjai szintén egy-egy tagot választanak. A bizottság tagjai közül maga választja meg elnökét. A jelöléseknél a különböző tudományterületek arányos képviseletének elve érvényesül.

Ü. 84. Ha az Akadémia tisztségviselőjének megbíratási időtartama nem merítette ki a hároméves akadémiai ciklus egészét, azt az újraválaszthatóság szempontjából figyelmen kívül kell hagyni.

O.21. Az osztályelnöki, osztályelnök-helyettesi tisztség akadémiai ciklus közben történt megüresedése esetén, az osztály új osztályelnököt, ill. osztályelnök-helyettest választ.

Ü. 85. Az Akadémia elnöke, főtitkára, alelnökei és főtitkárhelyettese) (a továbbiakban: tisztségviselők), a közgyűlési állandó bizottságok választott tagjai, a választott akadémikus elnökségi tagok, valamint az AKT közgyűlés által választandó tagjai választását előkészítő jelölőbizottság megbíratása a közgyűlés által meghatározott időtartamra szól. A jelölőbizottság a munkamódszerét maga állapítja meg. A bizottság munkáját az elnök irányítja.

Ü. 86. A jelölőbizottság a tisztségviselők és tagok jelölését a különböző megbíratások időrendjének figyelembevételével, az alábbiak szerint készíti elő:

- A tisztségviselők megbíratásának kezdő időpontja nem esik egybe a doktorok 200 közgyűlési képviselője, az AKT és a közgyűlési állandó bizottságok tagjai megbíratásának kezdő időpontjával.
- A közgyűlési állandó bizottságok tagjai, valamint az AKT közgyűlés által választandó tagjai megbíratásának kezdő időpontja megegyezik a doktorok 200 közgyűlési képviselője megbíratásának kezdő időpontjával.
- Az AKT tagok jelölése esetében a jelölőbizottság a Kutatói Fórum jelölőbizottságával történő egyeztetés után teszi meg javaslatát.
- Az elnökség választott doktor tagjai megbíratásának kezdő időpontja a közgyűlési megbíratásuk időpontjához igazodik.

Ü. 87. A tisztségviselőkre vonatkozó javaslatot úgy kell kialakítani, hogy a jelöltek, illetve jelölt csoportok mindhárom tudományterületet képviseljék.

Ü. 88. A jelölőbizottság a tisztségviselőket és a tagokat megválasztó közgyűlés előtt hat héttel körlevélben közli javaslatait a közgyűlés tagjaival. A közgyűlés tagjai a körlevélben foglaltakkal kapcsolatban a kézhezvételtől számított két héten belül írásban, legalább húsz közgyűlési tag aláírásával közölhetik észrevételeiket a jelölőbizottsággal.

Ü. 89. Az egyes tisztségek betöltésére többes jelölést lehet alkalmazni. Ebben az esetben — a tudományterületi képviseletnek az U. 87. pontban megfogalmazottak szerinti biztosítása mellett — a tisztségviselők egyes csoportjaira (elnök, főtitkár, főtitkárhelyettes(ek) kell javaslatot tenni.

Ü. 90. Ha a közgyűlés a jelölőbizottság javaslatával nem ért egyet, felhívhatja a jelölőbizottságot, határidő megjelölésével, új javaslat megtételére.

Asz. 35.§

(1) A választást követő első ülésen a bizottságok tagjai maguk közül elnököt és szükség esetén titkárt választanak. A bizottsági üléseket a bizottság elnöke hívja össze. A bizottsági tagok egyharmada a napirend megjelölésével maga is összehívhatja a bizottságot, ha javaslatuknak az elnök nem tesz eleget.

(2) Az állandó bizottságok tevékenységét ügyrend szabályozza. A bizottságok ügyrendjüket jóváhagyásra a közgyűlés elé terjesztik.

(3) Az ideiglenes bizottságok megbízatása a feladat ellátásával megszűnik.

(4) A bizottságok tevékenységükről a közgyűlésnek beszámolnak.

Az Akadémia Doktori Tanácsa

Asz. 36.§

Az Akadémia Doktori Tanácsának 25 tagja van. A tanács tagjává az Akadémia rendes tagja, levelező tagja vagy a Magyar Tudományos Akadémia doktora címmel vagy az Akadémiai Törvény 28.§-a alapján azzal egyenértékűnek minősített tudományos fokozattal rendelkező köztestületi tag választható. A tanácsnak minden tudományos osztály részéről legalább két tagja van. A három év eltelte után legfeljebb egy alkalommal a tag újraválasztható.

A Felügyelő Bizottság

Asz. 37.§

(1) A Felügyelő Bizottságnak a köztestületi tagok közül választott hét tagja van. A Felügyelő Bizottságnak nem lehet tagja az Akadémia tisztségviselője, továbbá az, aki az Akadémiával vagy az Akadémia intézetével, intézményével közalkalmazotti, köztisztviselői jogviszonyban vagy munkaviszonyban áll, a Vagyongkezelő Kuratórium tagja, az Akadémiai Kutatóhelyek Tanácsának vagy a tanács kuratóriumának tagja. A három év eltelte után legfeljebb egy alkalommal a tag újraválasztható.

(2) A Felügyelő Bizottság feladata az, hogy ellenőrizze az akadémiai vagyongkezelés szabályszerűségét és ésszerűségét, az Akadémia éves költségvetési irányelveiről, továbbá az éves költségvetési beszámolóról a közgyűlés számára jelentést készítsen.

(3) A Felügyelő Bizottság feladatainak ellátása érdekében a vezető tisztségviselőktől és a vezető állású dolgozóktól jelentést vagy felvilágosítást kérhet, az Akadémia és az akadémiai intézmények pénzügyi és számviteli nyilvántartásait és iratait megvizsgálhatja, illetőleg szakértővel megvizsgáltathatja.

(4) Ha az Akadémia alapvető vagyoni érdekei ezt megkövetelik, a Felügyelő Bizottság a közgyűlés összehívását javasolhatja az elnöknek, vagy ha a Javaslat megtétele után rövid időn belül a közgyűlés nem ült össze, a közgyűlést összehívhatja.

A Vagyongkezelő Kuratórium

Asz. 38.§

(1) A Vagyongkezelő Kuratóriumnak hét tagja van. A kuratórium tagjának olyan személy választható, aki a vagyongkezeléshez megfelelő szakismerettel, tapasztalattal rendelkezik. A megválasztásnak nem feltétele a köztestületi tagság. A megbízás háromévi időtartamra szól. A kuratórium tagja egy alkalommal újraválasztható.

(2) A kuratórium feladata az Akadémia vagyoni érdekeinek hatékony érvényesítését szolgáló gazdálkodás elősegítése. Ennek keretében a Vagyongkezelő Kuratórium különösen a következő feladatokat látja el:

a) az Akadémiai Törvény 5.§-ának (1) bekezdésében meghatározott törzsvagyon és az Akadémia tulajdonában lévő egyéb vagyontárgyak hasznosításával kapcsolatos — az ügyrendben meghatározott értékhatár feletti — döntések előzetes véleményezése,

b) a Polgári Törvénykönyv 175.§-ában foglaltak alkalmazásával az Akadémiára bízott vagyontárgyak hasznosítása tekintetében az Akadémiai Törvény 19.§-ának (1) bekezdésében meghatározott egyetértési jog gyakorlása,

c) a vagyonhasznosításra vonatkozó általános elgondolások kidolgozásában és a konkrét intézkedések előkészítésében való részvétel.

A Tudományetikai Bizottság

Asz. 39.§

(1) A Tudományetikai Bizottságnak huszonnégy tagja van. Taggá a köztestület tagja választható.

Ü. 91. A Tudományetikai Bizottság tagjai közül tizenegyet az Akadémia rendes vagy levelező tagjai közül, tizenegyet pedig a köztestület nem-akadémikus tagjai közül kell megválasztani.

(2) A bizottság feladata az, hogy a tudományos kutatás szabadságának, a tudományos közélet tisztaságának védelmében állást foglaljon tudományetikai elvi kérdésekben.

(3) A bizottság konkrét ügyekben is eljárhat, ha mind a panasztevő, mind pedig az a személy, akivel szemben a panaszt benyújtották írásban kijelenti, hogy aláveti magát a bizottság eljárásának. A bizottság ilyen esetekben jogi szakértő véleményét is meghallgatja és figyelembe veszi.

Ü. 91/A. Az Akadémia köztestületének tagja köteles alávetni magát a bizottság eljárásának.

A Könyv- és Folyóiratkiadó Bizottság

Asz. 40.§

(1) A Könyv- és Folyóiratkiadó Bizottságnak tizenhét tagja van. Elnökét és titkárát a közgyűlés választja: 11 akadémikus-könyvfelelős tagját az egyes tudományos osztályok delegálják. A bizottságnak tagja az Akadémia Elnöki Titkárságának vezetője, az Akadémiai Könyvtár főigazgatója, az Akadémia Titkársága Pénzügyi Főosztályának vezetője, valamint az Akadémiai Kiadó és Nyomda képviselője.

(2) A bizottság feladata az Akadémia kiadói politikájának összehangolása, a könyv- és folyóiratkiadás támogatására elkülönített pénzügyi forrásokkal való hatékony gazdálkodás elősegítése. Az Akadémia által alapított magyar és idegen nyelvű folyóiratok alapítói jogát — a bizottság véleményének meghallgatásával — a főtítkár gyakorolja.

Az Akadémia elnökéről és főtítkáráról

Az Akadémia elnöke

Tv. 15.§

(1) Az Akadémia elnökét a hazai akadémikusok közül — a hazai akadémikusok javaslata alapján — legfeljebb öt évre a közgyűlés választja; tisztségében a köztársaság elnöke megerősíti.

(2) Az elnök a tevékenységéért a közgyűlésnek felel.

Asz. 41.§

(1) A közgyűlés az elnököt három évre választja meg. A három év elteltével a megbízás egy alkalommal megújítható.

(2) Az elnök tevékenységéről minden évben beszámol a közgyűlésnek. A közgyűlés a beszámoló elfogadásáról határozatot hoz.

Ü. 92. Az elnök képviseli az Akadémiát itthon és külföldön egyaránt. Az elnök képviseleti jogkörének egy részét (általában vagy egyes konkrét esetben) átruházhatja.

Ü. 93. Az elnök a köztestületre vonatkozó rendelkezéseit szabályzatban teszi meg, amelyet az Akadémiai Értesítőben közzé kell tenni. Amennyiben a szabályozni kívánt terület a főtitkár felelősségét is érinti (pl. Tv. 19.§), a szabályzatot együttesen kell kiadni.

(3) Az elnököt a miniszteri illetménnyel azonos mértékű illetmény, valamint évente 25 munkanap alapszabadság és 15 munkanap pótszabadság illeti meg.

(4) Az elnök jogállására az e törvényben nem szabályozott kérdésekben — az 1-4.§, a 8.§, a 23-36.§, az 50-56.§, valamint a VII. és VIII. fejezetben foglaltak kivételével — a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény (a továbbiakban: Ktv.) rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

Tv. 16.§

Az Akadémia tevékenységét a közgyűlés határozatainak és iránymutatásainak megfelelően az elnök irányítja. Az elnök képviseli az Akadémiát, és gyakorolja az Alapszabály által hatáskörébe utalt jogokat.

Asz. 42.§

(1) Az elnök gondoskodik a közgyűlés határozatainak végrehajtásáról. Irányítási feladatkörében az elnök dönt mindazokban a kérdésekben, amelyeket az akadémiai törvény vagy az alapszabály más feladatkörébe nem utal; a munkamegosztás menetében az elnök a feladatok egy részének ellátásával — a közgyűléssel szemben fennálló felelősségének fennmaradása mellett — mást időlegesen megbízhat.

(2) Az elnök gondoskodik az Országgyűlés számára készülő beszámoló és a Kormány számára készülő éves tájékoztató összeállításáról, a közgyűlés elé terjesztéséről, és a közgyűlés határozatainak megfelelően az Országgyűléshez illetőleg a Kormányhoz való benyújtásáról.

(3) Meghatározott feladatok ellátására az elnök állandó vagy alkalmi bizottságot hozhat létre.

(4) Az Akadémia irányítása körében az elnök közvetlenül is felkérheti az Akadémia bármely szervét, szervezetét, intézményét, köztestületi tagját, munkavállalóját meghatározott feladat elvégzésére.

(5) Az Akadémia költségvetésén belül a közgyűlés évente meghatározza azt a keretösszeget, amellyel — feladatainak teljesítése érdekében — az elnök közvetlenül rendelkezik.

(6) Az Elnöki Titkárság vezetőjének és munkatársainak kinevezésére és felmentésére az elnök tesz javaslatot.

Az Akadémia alelnökei

Asz. 43.§

(1) Az Akadémia alelnökeit a hazai akadémikusok közül — a jelölőbizottságnak a hazai akadémikusok javaslata alapján készített előterjesztését alapul véve — az Asz. 34.§-ának megfelelően, három évre a közgyűlés választja. A három év letelte után a megbízás egy alkalommal megújítható.

(2) Az alelnökök az elnök által meghatározott munkamegosztásnak megfelelően látják el a feladatokat. Az elnököt akadályoztatása esetén az általános hatáskörű alelnök helyettesíti.

(3) Az alelnökök tevékenységükért a közgyűlésnek felelnek.

Az Akadémia elnöksége

Tv. 17.§

(1) Az elnök tanácsadó testülete az Alapszabályban meghatározott módon választott és működő elnökség.

(2) Az elnökség ellátja azokat a feladatokat is, amelyekkel a közgyűlés megbízza.

Asz. 44.§

(1) Az elnökség szavazati jogú tagja az Akadémia elnöke, alelnökei, főtitkára, főtitkárhelyettese(i), a tudományos osztályok elnökei, valamint a köztestület hat olyan tagja, akit a közgyűlés a hazai akadémikusok és a doktorok közgyűlési képviselői közül azonos számmal háromévi időtartamra, egy alkalommal újraválaszthatóan megválaszt. Az elnökség tanácskozási jogú tagja a Magyar Rektori Konferencia elnöke és a Magyar Tudomány című folyóirat főszerkesztője, a területi bizottságok elnökei közül egy (az elnökök megállapodása szerinti sorrendben évente váltva egymást) és az akadémiai kutatóhelyek egy képviselője, akit az akadémiai kutatóhelyek vezetői választanak háromévi időtartamra.

(2) Az elnökség üléseit az Akadémia elnöke hívja össze és vezeti. Az elnökség határozatait szótöbbséggel hozza. Az akadémikusok választásával kapcsolatos kérdésekben csak akadémikusok szavazhatnak.

Ü. 94. Az Akadémia elnökének engedélyével az elnökség ülésein részt vesznek a Titkárság azon dolgozói, akiknek az ülés lebonyolításával kapcsolatosan feladataik vannak.

Ü. 95. Az Akadémia elnöke akadályoztatása esetén az elnökségi ülést az elnök által felkért alelnök vezeti. Az ülést levezető alelnököt az ülésen az elnök jogosítványai megilletik.

Ü. 96. Az elnökség szükség szerint ülésezik.

Ü. 97. Azokban a kérdésekben, amelyekben az Alapszabály vagy a közgyűlés döntési jogkörrel ruházta fel az elnökséget, az elnökség állásfoglalása az elnököt is kötelezi.

Ü. 98. Az elnökség akkor határozatképes, ha az ülésen a szavazásra jogosultaknak több mint a fele Jelen van. Szavazategyenlőség esetén az elnök szavazata dönt.

Ü. 99. Határozatképtelenség esetén az elnök 15 napon belül újabb ülést hívhat össze, amely a megjelentek számától függetlenül határozatképes.

Ü. 100. Az elnökségi ülést úgy kell előkészíteni, hogy tagjainak legalább három munkanap rendelkezésükre álljon a tárgyalásra való felkészülésre.

Ü. 101. Az ülés napirendjét az elnök határozza meg. Az elnökség tagjai kérhetik az ülésen az elnöktől az Akadémia számára fontos ügyek napirenden kívüli megtárgyalását.

Ü. 102. Az elnökségi ülésről jegyzőkönyvet kell készíteni. Ennek hitelesítésére az elnökség két jelenlévő tagját kell felkérni. Az elnökségi ülésen elhangzottakról magnetofon felvétel készül, amely azonos értékű a jegyzőkönyvvel.

Ü. 103. Az elnökség állásfoglalását a napirendi pont feletti vitát követően az elnök röviden ismerteti. Az elnökség határozatait tartalmazó állásfoglalásokat az ülést követő 8 munkanapon belül írásba kell foglalni. Az elnök dönt arról, hogy az elnökség állásfoglalásai közül melyeket kell számozással ellátva megjelentetni az Akadémiai Értesítőben. Az elnök által aláírt állásfoglalásokat meg kell küldeni az elnökség tagjainak, és mindazoknak, akiknek feladata, hogy gondoskodjanak a végrehajtásukról. Ha az elnökség kizárólag tanácsadói jogkörében jár el, állásfoglalásait az elnök — amennyiben azokkal egyetért — határozatban rögzíti.

Asz. 45.§

(1) Az elnökség segíti a közgyűlés előkészítését és lebonyolítását. Ennek keretében megvitatja a közgyűlés napirendi javaslatát, és a javaslatot a közgyűlés elé terjeszti, a közgyűlés számára — ha szükséges — véleményezi a közgyűlés lefolytatásával kapcsolatos ügyrendi javaslatokat. Az elnökség hívja össze az akadémikusok illetve a doktorok gyűlését.

(2) Az elnökség közreműködik a tudományos osztályok között felmerülő viták rendezésében, így különösen abban, hogy egyes tudományterületek melyik tudományos osztály illetékességi körébe tartozzanak. Szükség esetén az elnökség határoz a vitás kérdésben.

(3) Az elnökség tesz indokolt javaslatot a közgyűlésnek Új tudományos osztály vagy területi bizottság létesítésére, meglévő osztály átszervezésére, megszüntetésére. Az elnökség interdiszciplináris bizottságot hozhat létre.

(4) Az Akadémia rendes és levelező tagjainak választásakor az elnökség a tudományágazatok arányos fejlődése és képvisellete követelményének szem előtt tartásával meghatározza azt, hogy az egyes tudományos osztályok által javasolt személyek közül hány kerüljön megválasztásra. Az elnökség a jelölésnél nem térhet el attól a sorrendtől, amelyet az osztályok a javaslatukban megállapítottak. Az elnökség az osztályok javaslata alapján a jelöléseket az akadémikusok gyűlése elé terjeszti.

(5) Ha az Akadémia rendes vagy levelező tagja szakterületének megváltozása vagy más ok miatt másik tudományos osztály munkájába kíván bekapcsolódni, mint amelyiknek a javaslata alapján akadémikussá választották, kérelméről az elnökség dönt.

Ü. 104. Az elnökség az áthelyezési kérelemről a két érintett osztály véleményének ismeretében dönt.

(6) Az elnökség dönt — a tudományos osztályok javaslata alapján — az Akadémia által adományozott díjak, kitüntetések odaítéléséről, egyéb díjakat illetően pedig a díjazásra javaslatot tesz.

(7) Az elnök kérésére, valamint saját kezdeményezésre az elnökség állást foglal nagy jelentőségű, több tudományágazatot érintő tudományos, tudáspolitikai, társadalmi kérdésekben.

(8) Az elnökség véleményt nyilvánít az erőforrások tudományágazatok közötti felosztásáról.

Asz. 46.§

Az elnökség feladatainak ellátására állandó vagy alkalmi bizottságokat hozhat létre.

Az Akadémia főtitkára

Tv. 18.§

(1) A főtitkárt a hazai akadémikusok köréből — legfeljebb 5 évre — a közgyűlés választja. Nem választható főtitkárrá olyan személy, akivel szemben az AKT kifogást emel.

(2) A főtitkár tevékenységéért a közgyűlésnek felel.

Asz. 47.§

(1) A közgyűlés a főtitkárt három évre választja meg. A három év elteltével a megbízás egy alkalommal megújítható.

(2) Az AKT-nak a főtitkár választása elleni kifogását meg kell indokolnia.

(3) A főtitkár tevékenységéről minden évben beszámol a közgyűlésnek. A közgyűlés a beszámoló elfogadásáról határozatot hoz.

(3) A főtitkárt a közigazgatási államtitkárral, a főtitkárhelyettest pedig a helyettes államtitkárral azonos mértékű illetmény és fizetett szabadság illeti meg.

(4) A főtitkárra és a főtitkárhelyettesre az e törvényben nem szabályozott kérdésekben — az 1-4.§, a 8.§, a 23-36.§, az 50-56.§, az 58.§, valamint a VII. és VIII. fejezetben foglaltak kivételével — a Ktv. rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

Tv. 19.§

(1) A főtitkár a törzsvagyton tekintetében a közgyűlés, a rábízott vagyon tekintetében a Vagyonkezelő Kuratórium egyetértésével — illetőleg a 14.§ (2) bekezdésében foglalt megszorítással — gyakorolja az Akadémiát megillető tulajdonosi jogokat. E körben képviseli az Akadémiát és gondoskodik a közgyűlés döntéseinek végrehajtásáról.

(2) A főtitkár — a közgyűlés határozatainak és az elnök iránymutatásainak keretei között — az Alapszabályban meghatározott módon működteti az Akadémia köztestületi szerveit segítő és az AKT-t kiszolgáló titkársági szervezetet. Vezetője a titkársági szervezetnek és gyakorolja az e szervezettel közszolgálati jogviszonyban állók tekintetében a munkáltatói jogokat.

(3) A főtitkár látja el az Akadémia költségvetési fejezete felügyeletét ellátó szerv vezetőjének feladatait.

Asz. 48.§

A Főtitkár feladatainak ellátása körében közvetlenül is felkérheti az Akadémia bármely szervét, szervezetét, intézményét, köztestületi tagját, munkavállalóját meghatározott feladatok elvégzésére, és állandó vagy alkalmi bizottságot hozhat létre.

Asz. 49.§

(1) A főtitkár az Akadémia feladatainak teljesítését biztosítva, az akadémiai vagyon értékének megőrzésére és növelésére törekedve gondoskodik a vagyon hasznosításáról.

(2) A főtitkár gondoskodik a vagyonhasznosításra vonatkozó általános elgondolások kidolgozásáról és

a) az Akadémiai Törvény 5.§-ának (1) bekezdésében meghatározott törzsvagyron és az Akadémia tulajdonában lévő egyéb vagyontárgyak hasznosításával kapcsolatos általános döntések meghozatala érdekében — a Vagyonkezelő Kuratórium előzetes véleményének ismertetésével — javaslatot tesz a közgyűlésnek,

b) az Akadémiai Törvény 5.§-ának (2) bekezdésében meghatározottak és a Polgári Törvénykönyv 175.§-ában foglaltak alkalmazásával az Akadémiára bízott vagyontárgyak hasznosítása tekintetében a Vagyonkezelő Kuratórium egyetértését és az Akadémiai Kutatóhelyek Tanácsának a hozzájárulását, illetőleg elvi állásfoglalását kéri.

(3) A főtitkár a közgyűlés által meghatározott elvek szerint a közgyűlés által meghatározott értékig önállóan, az ügyrendben meghatározott értékhatárok között a Vagyonkezelő Kuratórium előzetesen megadott véleményének figyelembevételével gyakorolja az egyes vagyontárgyak tekintetében az Akadémia nevében a rendelkezési jogot, köt szerződést az Akadémia nevében.

Ü. 105. A főtitkár a Vagyonkezelő Kuratórium előzetes véleményének figyelembevételével az MTA éves költségvetésének 1-1,5 % -a közötti érték esetében gyakorolja az egyes vagyontárgyak tekintetében a rendelkezési jogot, köt szerződést az Akadémia nevében.

Asz. 50.§

A főtitkár a költségvetési fejezet felügyeletét ellátó szerv vezetőjeként

a) irányítja az éves költségvetés irányelveinek, a költségvetési fejezet tervének, a költségvetési beszámoló elkészítésének munkáját figyelembe véve a tudományos osztályok tudományos-szakmai értékelését, a Vezetői Kollégium, a Vagyonkezelő Kuratórium és az Akadémiai Kutatóhelyek Tanácsa véleményét,

b) a költségvetés irányelveit és a költségvetési beszámolót a Felügyelőbizottság és a közgyűlés elé terjeszti,

c) gondoskodik arról, hogy a felügyelete alá tartozó fejezetbe sorolt költségvetési szervek tevékenységében érvényesüljön az akadémiai feladatok ellátására szolgáló pénzeszközökkel és a vagyonnal való szabályszerű és hatékony gazdálkodás követelménye,

d) szükség esetén kezdeményezi az akadémiai költségvetési fejezeten belül a címek közötti átcsoportosítást, és engedélyezi a címen belüli átcsoportosításokat,

e) javaslatot tesz — a pénzügyminiszter egyetértésével — a közgyűlésnek költségvetési szerv alapítására, megszüntetésére, meglévő szervezetek összevonására.

Asz. 51.§

A főtitkár

a) közreműködik az Országgyűlés részére készülő beszámoló és a Kormány részére készülő tájékoztató kidolgozásában,

b) részt vesz az Akadémia egész működését érintő tudománypolitikai elvek, programok kialakításában,

c) részt vesz a közgyűlés határozatainak végrehajtásában,

d) ellátja mindazokat a feladatokat, amelyeket a közgyűlés rábíz.

A főtitkárhelyettes(ek)

Asz. 52.§

(1) A főtitkárt munkájában főtitkárhelyettes(ek) segíti(k). A főtitkárhelyettes(ek)e)t a közgyűlés az Akadémia hazai tagjai közül — az Asz. 34.§-ának megfelelően — három évre választja meg. A három év elteltével a megbízás egy alkalommal megújítható.

(2) A főtitkárhelyettes(ek) a közgyűlésnek felel(nek).

A Vezetői Kollégium

Asz. 53.§

(1) A Vezetői Kollégium feladata a vezetés egységének és a mindennapos teendők összehangolt elvégzésének biztosítása. A Vezetői Kollégiumnak az elnök, az alelnökök, a Főtitkár, a főtitkárhelyettes(ek) hivatalból tagjai, akik a három tudomány- területnek egy-egy képviselőjét felkérlik a kollégiumban való részvételre. A kollégium ülésére a témának megfelelően szakértők is meghívást kapnak.

Ü. 106. A három tudományterület képviselőit a Vezetői Kollégium (VK) munkájában való részvételre — a hivatalból tagok megbízási idejével egyezően — három évre kéri fel.

(2) A Vezetői Kollégium hetente vagy szükség szerint ennél sűrűbben tart ülést. Az ülést az elnök vezeti.

(3) A Vezetői Kollégium tagjai folyamatosan tájékoztatják egymást az elintézésre váró kérdésekről és tervezett döntéseikről. A Vezetői Kollégium hagyja jóvá a titkárság szervezeti és működési szabályzatát. Ha a kollégium tagjainak véleménye lényegesen eltér a tervezett döntés tekintetében, az elnökség rendkívüli ülését össze kell hívni.

Ü. 107. Az elnökség a rendkívüli ülésen állást foglal a Vezetői Kollégium által előterjesztett vitás kérdésekben.

Ü. 108. A Vezetői Kollégium állásfoglalását szótöbbséggel alakítja ki. A VK állásfoglalása nem csorbíthatja a választott vezetők egyéni döntéshozói jogát és felelősségét.

Ü. 109. A Vezetői Kollégium tagjai legkésőbb két nappal a VK ülése előtt, a tárgyaláshoz szükséges anyagok benyújtásával, írásbeli javaslatot tehetnek a napirendre. Sürgős ügyek napirendre tűzésére a VK tagja az ülésen is javaslatot tehet.

Ü. 110. A Vezetői Kollégium állásfoglalásait a Kollégium titkára írásba foglalja, számozással látja el és az elnök jóváhagyását követően megküldi a VK tagjainak, valamint az adott tárgyban illetékes szervezeti egység vezetőjének. Az állásfoglalásokat az Elnöki Titkárság, valamint a Jogi és Igazgatási Főosztály tartja nyilván.

Ü. 111. A Vezetői Kollégium titkára az Elnöki Titkárság vezetője, aki gondoskodik a VK üléseinek előkészítéséről és lebonyolításáról.

Asz. 54.§

(1) Az Akadémia egyes feladatainak megoldásában a tudományos osztályok és az Akadémia irányítása közötti összhang megteremtése és a hosszú távra szóló elgondolások kidolgozása érdekében a Vezetői

Kollégium állandó és alkalmi bizottságokat hoz létre; a Vezetői Kollégium határozza meg a bizottságok feladatát, működését, jóváhagyja ügyrendjüket és dönt a bizottság megszüntetéséről.

(2) Az állandó bizottság a kijelölt alelnök vezetésével működik, tagja a tudományos osztályok által három évi időtartamra, egy alkalommal megújítható megbízással delegált egy-egy köztestületi tag és szükség szerint a bizottság elnöke által felkért néhány szakértő.

Ü. 112. A Vezetői Kollégium állandó bizottságai:

- Könyvtári Bizottság,

- Szociális Bizottság,

- Nemzetközi Kapcsolatok Bizottsága.

Az állandó bizottságok vezetői a bizottságok tevékenységéről a VK-nak évente, írásban beszámolnak.

(3) A Könyvtári Bizottság a Vezetői Kollégium által meghatározott feladatok mellett ellátja az Akadémiai Könyvtár és — az AKT-val együttműködve — az akadémiai kutatóintézetek szakkönyvtárainak szakmai felügyeletét; a könyvtárak vezetői kötelesek a bizottság számára a felügyelet körében kért tájékoztatást megadni.

(4) A Szociális Bizottság a Vezetői Kollégium által meghatározott feladatok mellett elemzi a köztestületi tagok munka- és életkörülményeinek kérdéseit; a köztestület minden tagja, az Akadémia minden szervezete, szerve, intézménye köteles megadni a bizottságnak a feladatai ellátásához szükséges tájékoztatást.

(5) A Nemzetközi Kapcsolatok Bizottsága a Vezetői Kollégium által meghatározott feladatok mellett elemzi a nemzetközi tudományos kapcsolatok rendszerét és fejlesztési lehetőségeit; a köztestület minden tagja, az Akadémia minden szervezete, szerve, intézménye köteles megadni a bizottságnak a feladatai ellátásához szükséges tájékoztatást.

Az akadémiai kutatóintézetekről

Az Akadémiai Kutatóhelyek Tanácsa

Tv. 20.§

(1) Az Akadémiai Kutatóhelyek Tanácsa (AKT) az akadémiai kutatóhelyek működését irányító testület.

Asz. 55.§

(1) Az AKT az akadémiai intézetek és a támogatott kutatóhelyek működésének irányítása körébe tartozó feladatait a tudományos kutatással és értékeléssel összefüggő kérdésekben a tudományos osztályokkal, a gazdálkodással és a vagyonnal kapcsolatos kérdésekben pedig a Felügyelőbizottsággal és a Vagyonkezelő Kuratóriummal együttműködve látja el.

(2) Az AKT tevékenységéhez szükséges szolgáltatásokat a titkársági szervezet biztosítja.

(3) Az AKT a tevékenységéért a közgyűlésnek felel, tevékenységéről évente beszámol a közgyűlésnek.

(2) Az AKT legfeljebb 30 tagból áll. A tagokat fele-fele arányban a közgyűlés, illetve az akadémiai kutatóintézetek, kutatóhelyek delegálják. A küldöttek megválasztásának módját, az AKT működését és eljárási rendjét az Alapszabály határozza meg. Az AKT összetételében biztosítani kell a tudományterületek arányos képviseletét.

Asz. 56.§

Az AKT-nak a közgyűlés által delegált 15 tagjára a közgyűlés jelölőbizottsága, az akadémiai kutatóintézetek és a támogatott kutatóhelyek által delegált 15 tagjára pedig a Kutatói Fórum jelölőbizottsága tesz javaslatot a közgyűlésnek, illetőleg a Kutatói Fórumnak.

Asz. 57.§

(1) Az AKT tagjának nem jelölhető olyan személy, aki a Vagyonkezelő Kuratórium, a Felügyelő Bizottság, a Felsőoktatási és Tudományos Tanács, vagy az OTKA Országos Bizottságának tagja. Nem jelölhető az AKT tagjának akadémiai kutatóintézet vagy kutatóhely vezetője, valamint az sem, akitől nem várható el ezen kutatóintézetek, támogatott kutatóhelyek tárgyilagos értékelése.

(2) A delegáltak megbízása háromévi időtartamra szól. A három év letelte után a megbízás egy alkalommal meghosszabbítható.

A Kutatói Fórum

Asz. 58.§

(1) A Kutatói Fórum tagjai az akadémiai kutatóintézetekben és a támogatott kutatóhelyeken dolgozó köztestületi tagok képviselői. A Fórum küldötteinek megbízása három évre szól. A képviselők száma az MTA-val közalkalmazotti jogviszonyban álló, az adott osztályhoz tartozó köztestületi tagok számával arányos. A Kutatói Fórum tagjainak megválasztását az Akadémiai Kutatóhelyek Vezetőinek Tanácsa szervezi meg, egyúttal meghatározza az egyes kutatóhelyekről választható küldöttek számát, biztosítva a kis kutatóhelyek megfelelő képviseletét is.

(2) A Kutatói Fórum küldötteit az egyes kutatóhelyeken dolgozó doktorok gyűlése titkosan választja meg. A gyűlés résztvevői korlátozás nélkül tehetnek javaslatot a küldöttekre. A szavazatszámilást a gyűlés által választott háromtagú bizottság végzi el, a bizottság tagjai nem lehetnek jelöltek a Kutatói Fórumra.

(3) Az akadémiai kutatóhelyek delegáltjait az AKT-ba a kutatóhelyeken dolgozó köztestületi tagok közül a Kutatói Fórum titkosan választja meg. A Fórum munkáját legalább két ülésben végzi: első alkalommal legalább 6 tagú jelölőbizottságot és szavazatszámiláló-bizottságot választ, amelyek tagjai nem lehetnek jelöltek az AKT tagságára. Ezt követően legalább három héttel ülhetnek össze a második, AKT tagválasztó szekcióülések a három tudományterületnek megfelelően.

(3) Az AKT elnöki teendőit az Akadémia főtitkára látja el, ennek keretében gondoskodik az AKT határozatainak végrehajtásáról.

(4) Az AKT egyéb feladatai mellett

a) a kuratóriumok kezdeményezése alapján javaslatot tesz akadémiai kutatóintézet létrehozására, átszervezésére, megszüntetésére,

b) a kuratóriumoknak az egyes kutatóintézetekre, kutatóhelyekre bontott támogatási javaslata alapján előterjeszti a kutatóintézetek, kutatóhelyek támogatásának tudományterületek szerinti éves költségvetési és beruházási kereteit,

c) megvitatja a közgyűlés számára készülő beszámolót a kutatóhelyek tevékenységéről.

Asz. 59.§

A kutatóintézetek és a támogatott kutatóhelyek vezetői kötelesek megadni az AKT-nak a feladatai ellátásához szükséges tájékoztatást.

Asz. 60.§

(1) Az AKT ülését a napirend megjelölésével az AKT elnöke hívja össze. Az AKT ülését össze kell hívni akkor is, ha az AKT három tagja vagy a Felügyelő Bizottság a napirend megjelölésével írásban ezt kéri.

(2) Az ülés akkor határozatképes, ha az AKT tagjainak legalább a fele, és valamennyi tudományterületről legalább 3-3 képviselő jelen van.

(3) Az AKT határozatait szótöbbséggel hozza.

Az Akadémiai Kutatóhelyek Vezetőinek Tanácsa

Asz. 61.§

(1) Az AKT konzultatív testülete az Akadémiai Kutatóhelyek Vezetőinek Tanácsa. A tanács ülése háromévi időtartamra megválasztja a tanács elnökét; a három év letelte után a megbízás egy alkalommal megújítható. A tanács elnöke hívja össze és vezeti a tanács üléseit. Az Akadémia Főtitkára vagy megbízottja a tanács ülésein részt vesz.

(2) A tanács megvitatja a kutatóhálózat működtetésének kérdéseit, véleményt nyilvánít minden olyan kérdésben, amelyben az AKT állásfoglalásra kéri fel, kijelöli a munkáltatói tárgyalócsoporthoz az Akadémiai Érdekegyeztető Tanácsban részvevő képviselőit.

Az AKT kuratóriumai

Tv. 21.§

(1) Az AKT három — a tudományterületeknek megfelelő (matematikai és természettudományi, élettudományi, társadalomtudományi) — kuratóriumot működtet.

(2) A kuratóriumok tagjait az AKT kéri fel. Az AKT alapszabálya a tagságra vonatkozó összeférhetlenségi szabályokat állapít meg.

(3) A kuratóriumok tagjainak megbízatása legfeljebb négy évre szól. A megbízatás egy ízben megismételhető. A megismétlés feltételeit az AKT alapszabálya állapítja meg.

(4) A kuratóriumok állapítják meg a tudományterületükhöz tartozó egyes kutatóintézetek, kutatóhelyek költségvetési támogatásának és beruházásának kereteit.

(5) A kuratóriumok értékelik az egyes kutatóhelyek tevékenységét, és az értékelés eredményéről tájékoztatják az AKT-t.

Asz. 62.§

A kuratórium tagjainak a számát az AKT határozza meg. A kuratórium tagjainak felkérésénél a feladat ellátásához szükséges ismeretek mellett figyelemmel kell lenni arra a követelményre is, hogy a kuratórium tudományterületéhez tartozó tudományágak kérdéseiről megalapozott álláspontot tudjon kialakítani.

Asz. 63.§

A kutatóintézetek és a támogatott kutatóhelyek vezetői kötelesek megadni mindazt a tájékoztatást, amely szükséges a kuratórium feladatainak az ellátásához.

Asz. 64.§

A kuratóriumok tevékenységüket a tudományos osztályokkal és a tudományos bizottságokkal együttműködve végzik.

Asz. 65.§

A kuratóriumok tevékenységükért az AKT-nak felelnek, tevékenységükről évente beszámolnak az AKT-nak.

Asz. 66.§

(1) A kuratórium ülését a napirend megjelölésével az elnök hívja össze. Össze kell hívni a kuratórium ülését akkor, ha a kuratórium tagjainak egyharmada vagy az AKT elnöke vagy a Felügyelő Bizottság a napirend megjelölésével ezt írásban kéri.

(2) A kuratórium ülése akkor határozatképes, ha tagjainak több, mint a fele jelen van.

(3) A kuratórium határozatait szótöbbséggel hozza. Szavazategyenlőség esetén az elnök szavazata dönt.

(4) A kuratórium ügyrendjét az AKT hagyja jóvá.

Az akadémiai kutatóintézet

Tv. 22.§

Az akadémiai kutatóintézet önálló jogi személy. A kutatóintézet kutatási és — e törvényben meghatározott keretek között — gazdasági önállósággal rendelkezik. A kutatóintézetek által betervezett szervezeti és működési szabályzatot az AKI hagyja jóvá.

Asz. 67.§

(1) Az Akadémia az Akadémiai Törvény 3.§-a (2) bekezdésének a) pontjában megfogalmazott feladatának ellátása körében meghatározott kutatások, elsősorban alapkutatások végzésére kutatóintézetet létesít, kutatóintézeteket tart fenn.

(2) A kutatóintézetek közreműködnek az Akadémia feladatainak a teljesítésében. Ennek keretében kutatási területükhöz tartozó kérdésekben részt vesznek az Akadémia által készített vélemények kidolgozásában, a kétévenként az Országgyűlés elé terjesztendő akadémiai beszámolónak és az évente a Kormányhoz benyújtandó tájékoztatónak az elkészítésében.

(3) A kutatóintézetek gondoskodnak kutatóik szakmai fejlődéséről, lehetőségeik szerint figyelemmel kísérik és támogatják a kutatási területükön a szakmai utánpótlást, a felsőoktatási intézményekkel való megállapodás szerint részt vesznek az oktatásban és a doktori képzésben.

Asz. 68.§

(1) A kutatóintézet maga dönt kutatási tevékenységéről, köteles azonban ellátni azokat a kutatási feladatokat, amelyeket az Akadémia az alapító okiratban meghatároz, köteles továbbá figyelembe venni az intézetek tevékenységéről készített, az AKT, az illetékes tudományos bizottság és tudományos osztály által elfogadott értékelést, valamint a közgyűlés határozatait.

(2) A kutatóintézetek az Akadémia törzsvagyonából és az Akadémiára bízott vagyontárgyakból az intézeteknek átadott vagyontárgyakkal és egyéb vagyontárgyakkal gazdálkodnak. Az intézetek kötelesek megtartani azokat a vagyonhasznosítási és gazdálkodási szabályokat, amelyeket a közgyűlés meghatároz.

(3) A közgyűlés az AKT javaslatára az intézeteket — jogi személyiségük megőrzése mellett — önálló feladattal, szervezettel és önálló jogi személyiséggel rendelkező intézetbe egyesítheti.

Tv. 23.§

(1) A kutatóintézet tevékenységét a tudományos tanács vagy más intézeti testületi szerv közreműködésével az igazgató irányítja.

Ü. 113. Az akadémiai kutatóintézetet az igazgató képviseli.

Asz. 69.§

(1) A kutatóintézet szervezetét és működési rendjét az intézeti szervezeti és működési szabályzat határozza meg.

(2) Az intézeti szervezeti és működési szabályzat határozza meg, hogy az intézet sajátosságának megfelelően milyen testületi szerv segíti az igazgatót az intézet feladatainak ellátásában, az egységes vezetés biztosításában, és milyen tanács támogatja az igazgatót az intézet kutatási tevékenységére vonatkozó stratégiai döntéseinek meghozatalában, az alapvető kutatási tematikai irányok meghatározásában.

(2) Az igazgatót pályázati eljárás alapján az AKT javaslatára, legfeljebb öt évre az Akadémia elnöke bízza meg.

Ü. 114. Az igazgató pályázatát, megbízásának módját és a vele kapcsolatos munkáltatói jogok megszüntését az elnök és a főtitkár együttes szabályzatban rendezi.

(3) Az igazgató megbízásához, az intézet kutatói közösségének véleményét — az intézeti szervezeti és működési szabályzatban meghatározott módon — titkos szavazás útján lő kell kérni.

Tv. 24.§

Az akadémiai kutatóintézetek fenntartásának, működtetésének és fejlesztésének forrásai:

a) a központi költségvetésben az Akadémia fejezetben a kutatóintézetek számára elkülönített költségvetési keret;

- b) az Akadémia egyéb forrásaiból az AKT által az intézetek rendelkezésére bocsátott összeg;
- c) különböző forrásokból elnyert, illetve szerződésekhez kapcsolódó bevételek.

Tv. 25.§

(1) A kutatóintézet vállalkozási tevékenységet csak az alapító okiratban előírt alaptevékenységének veszélyeztetése nélkül és a szervezeti és működési szabályzata keretei között végezhet. E tevékenységet a költségvetésből finanszírozott tudományos kutatásoktól pénzügyileg elkülönítetten kell kezelni.

Asz. 70.§

Az intézet vállalkozási tevékenységének rendjét, a munkamegosztást, a vállalkozás eredménye felosztásának szabályait az intézet szervezeti és működési szabályzatban rögzíti.

(2) Az akadémiai kutatóintézetek egymással, valamint felsőoktatási intézményekkel kutatási, oktatási feladatok ellátására, erőforrásaik célszerűbb felhasználására — a 14.§ (1) bekezdés g) pontjának figyelembevételével — egyesülhetnek, továbbá egyetemekkel, egyetemi központokkal — önállóságuk megtartásával — társult viszonyt létesíthetnek.

Asz. 71.§

A társult viszony létesítéséről az intézet köteles előzetesen tájékoztatni a főtitkárt részletesen ismertetve, hogy a társult viszony mennyiben érinti az alapító okiratban meghatározott kutatási feladat ellátását és az Akadémia által az intézetnek átadott törzsvagyont és az Akadémiára bízott állami vagyont.

(3) Kutatási, oktatási feladatok egyesült vagy társult formában történő ellátását kutatóhelyek is kezdeményezhetik.

Tv. 26.§

(1) Az Akadémia kutatóhelyein és intézményeiben dolgozókra — a gazdasági társaságok munkavállalói kivételével — a közalkalmazottakról szóló 1992. évi XXXIII. törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.

(2) Az akadémiai kutatóintézetekben dolgozó kutatók munkájukat tudományos meggyőződésüknek megfelelően végzik. Ezzel ellentétes tevékenységre nem kényszeríthetők, mások törvényes jogainak sérelme nélkül szabadon tehetik közzé tudományos eredményeiket.

Asz. 72.§

Az intézeti szervezeti és működési szabályzata szerzői Jogi és a szabadalmi Jogi jogszabályok alapján meghatározza azokat a szabályokat, amelyek akkor alkalmazandók, ha olyan találmányt jelentő megoldás keletkezett, amelynek kidolgozása a feltalálónak az intézettel fennálló munkaviszonyból, közalkalmazotti jogviszonyból folyó kötelessége volt, vagy ha olyan szerzői mű keletkezett, amelynek elkészítése a szerzőnek az intézetben munkaköri kötelezettsége volt.

A támogatott kutatóhelyek

Asz. 73.§

(1) Az Akadémia az Akadémiai Törvény 3.§-a (2) bekezdésének a) pontjában meghatározott feladatának ellátása körében meghatározott alapkutatások végzésére kutatócsoportokat létesít és tart fenn, amelyek egyetemeken, közgyűjteményekben és más befogadó intézményekben, ezek egyetértésével működnek, együttesen egységes autonóm hálózatot alkotva. Az autonóm hálózatot a kutatócsoportok által választott tanács irányítja. A hálózat szervezeti és működési szabályzatát a kutatócsoportok vezetőiből álló testület dolgozza ki és az AKT hagyja jóvá.

(2) A kutatócsoportok közreműködnek az Akadémia feladatainak teljesítésében. Ennek keretében kutatási területükhöz tartozó kérdésekben részt vesznek az Akadémia által készített vélemények kidolgozásában, a kétévenként az Országgyűlés elé terjesztendő akadémiai beszámolónak és a Kormányhoz benyújtandó tájékoztatónak az elkészítésében.

(3) A kutatócsoportok gondoskodnak kutatóik szakmai fejlődéséről, lehetőségeik szerint figyelemmel kísérik és támogatják a kutatási területükön a szakmai utánpótlást, a felsőoktatási intézményekkel való megállapodás szerint részt vesznek az oktatásban és a doktori képzésben.

(4) Az akadémiai kutatócsoportok fenntartásának, működtetésének és fejlesztésének forrásai:

a) a befogadó intézmények (egyetemek, közgyűjtemények és más intézmények) által — szerződésben rögzített módon — biztosított infrastruktúra és fenntartási költségek,

b) az Akadémia költségvetési és egyéb forrásaiból a kutatócsoportok rendelkezésére bocsátott összeg,

c) különböző forrásokból elnyert, illetőleg szerződésekhez kapcsolódó bevételek.

(5) A jogszabályokban előírt feltételek megléte esetén az Akadémia és az egyetem vagy más intézmény megállapodhat abban, hogy a kutatócsoport(ok) akadémiai kutatóintézeté (kutatóintézetekké) alakul(nak).

Asz. 74.§

Az Akadémia az egyetemek, a közgyűjtemények és más intézmények szervezeti egységeinek pályázati úton elérhető támogatást nyújt meghatározott kutatási feladatok végzése céljából. A támogatás feltételeit a támogatott szervezet és az Akadémia — az illetékes tudományos osztály véleménye alapján — szerződésben rögzíti.

A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára

Asz. 75.§

(1) A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára a tudományos ismeretek terjesztésének és a tudományos munka előmozdításának feladatát látja el; történeti szempontból is országos jelentőségű nyomtatott, kéziratos, levéltári és egyéb információhordozókon található anyagot gondozó nemzeti intézmény.

(2) A könyvtár önálló jogi személy. A könyvtár tevékenységét a főigazgató irányítja.

(3) A könyvtár az akadémiai kutatóintézetek és támogatott kutatóhelyek könyvtárai részére — igényük szerint — szakmai támogatást nyújt.

A Magyar Tudományos Akadémia Művészeti Gyűjteménye

Asz. 76.§

(1) A Művészeti Gyűjtemény az Akadémia tulajdonában álló és az Akadémiára rábízott nemzeti érdekű, védett műtárgyak összessége.

(2) A Művészeti Gyűjtemény működésének elvi irányítását 3 tagú Gyűjteményi Tanács látja el. A tanács tagjait az illetékes tudományos bizottság javaslata alapján háromévi időtartamra az Akadémia elnöke bízta meg, a megbízás egy alkalommal megújítható.

(3) A Művészeti Gyűjtemény kezelésének feladatát a gyűjteményvezető látja el. A gyűjteményvezetőt a Tanács véleményének figyelembevételével háromévi időtartamra az MTA Művészettörténeti Kutatóintézet igazgatója nevezi ki.

Az Akadémia Magyar Tudomány című folyóirata

Asz. 77.§

Az Akadémia a tudományos eredmények megismertetése és a köztestületi tevékenységgel kapcsolatos kérdések megvitatása, fontos határozatok közzététele céljából Magyar Tudomány címmel tudományos folyóiratot jelentet meg. A folyóirat főszerkesztőjét az elnökség javaslata alapján az elnök bízta meg háromévi időtartamra. A megbízás egy alkalommal meghosszabbítható.

Ü. 115. Az Akadémia hivatalos kiadványai közül az Akadémiai Értesítő kiadásáért a Jogi és Igazgatási Főosztály, egyéb kiadványai közül az Akadémiai Hírek és a Newsletter kiadásáért a Kutatás- és Szerveztelemző Intézet a felelős.

Az Akadémia egyéb intézményei, szervezetei

Asz. 78.§

A jogszabályi feltételek megléte esetén — az Alapszabályban meghatározott szabályok szerint — az Akadémia, az akadémiai kutatóintézetek önálló jogi személyiséggel rendelkező intézményt, gazdasági társaságot alapíthatnak.

Az Akadémiai Érdekegyeztető Tanács

Asz. 79.§

(1) Az Érdekegyeztető Tanács feladata az Akadémia kutatóhelyein és intézményeiben közalkalmazotti jogviszonyban álló munkavállalók munkaügyi, anyagi, szociális és kulturális, élet- és munkakörülményeit érintő kérdések akadémiai szintű egyeztetése, a kérdésekben kölcsönös tájékoztatás adása, ajánlások megfogalmazása, megállapodások kötése.

(2) A tanács tagjai:

- az Akadémia képviselői,

- a munkaadói tárgyalócsoporthoz az Akadémiai Kutatóhelyek Vezetőinek Tanácsa által kijelölt képviselői,

- a munkavállalói tárgyalócsoporthoz az akadémiai kutatóhelyeken reprezentatív szakszervezetek által kijelölt képviselői.

(3) A tanács saját alapszabály és ügyrend szerint működik, amelyet a tanács tagjai fogadnak el.

A tudományos társaságok, egyesületek

Asz. 80.§

(1) Az Akadémia együttműködik a tudományos társaságokkal, egyesületekkel, szövetségekkel, továbbá a nemzetközi tudományos társaságok hazai csoportjaival, szekcióival; kikéri véleményüket, javaslataikat a közös érdeklődésre számot tartó tevékenységi területeken; választott vezetőiket bevonja a tudományos osztályok, bizottságok munkájába. Kérésükre értékeli tudományos eredményeiket, szakmai támogatást nyújt részükre, segíti folyóiratkiadási munkájukat, a lehetőségek szerint anyagi támogatást nyújt számukra.

(2) A tudományos osztály tudományos társaságot, egyesületet arra jogosíthat fel, hogy nevében utaljon az Akadémiára.

(3) Az Akadémia maga is kezdeményezheti tudományos társaság, egyesület megalakulását, ha valamely tudományszak fejlődése, eredményeinek megismertetése és felhasználása érdekében a tudományszak művelői az egyesületi (tudományos társasági) formában való működést igénylik.

A Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia

Asz. 81.§

Az Akadémia támogatja a tudomány, az irodalom, és a művészetek közös érdekeinek szolgálatára létrejött önálló testületeket. Ennek megfelelően támogatja a Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémiát amely az Akadémiával társult, külön alapszabállyal rendelkező, önálló szervezet. A kapcsolatot mindkét részről két-két delegátus tartja, akiket az Akadémia részéről háromévi időtartamra az elnök jelöl ki. A Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia tájékoztatja a közgyűlést tevékenységéről.

Ü. 116. A Magyar Tudományos Akadémia elnöke és a Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia elnöke együttesen kialakítja a kapcsolattartás szabályait, az együttműködés rendjét.

Átmeneti, vegyes és záró rendelkezések

A Magyar Tudományos Akadémia doktora cím odaitélése

Tv. 27.§

(1) Az Akadémia Doktori Tanácsa a “Magyar Tudományos Akadémia Doktora” (a továbbiakban: MTA Doktora) címet annak a kiemelkedő tudományos teljesítményt elért személynek ítélheti oda, aki tudományos fokozattal rendelkezik, és a cím megszerzésének feltételeit teljesíti.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott cím kérelem alapján indult eljárás keretében ítélhető oda. Az eljárás megindítására és a cím odaitételére az Akadémia Doktori Tanácsa jogosult.

(3) Az MTA Doktora cím megszerzésének feltételeit, valamint a doktori eljárás részletes szabályait az Akadémia szabályzatban állapítja meg.

Asz. 82.§

(1) A Magyar Tudományos Akadémia doktora címet az Akadémia annak ítéli oda, aki

a) tudományos fokozattal rendelkezik,

b) tudományszakának mértékadó hazai és nemzetközi tudományos körei előtt ismert, kiemelkedő tudományos kutatói munkásságot fejtő,

c) az általa művelt tudományokat a tudományos fokozat megszerzését követően is eredeti tudományos eredménnyel gyarapította, azzal hozzájárult a tudomány továbbfejlődéséhez.

(2) A Doktori Tanács a doktori eljárást akkor indítja meg, ha a kérelmező igazolta, hogy tudományos fokozattal rendelkezik és a kérelemben bemutatta vagy a kérelemhez csatolta azt a szellemi alkotását, amely mint kiemelkedő tudományos teljesítmény az MTA doktora cím odaítélésének alapja.

Asz. 83.§

(1) Az eljárás megindítása esetén a tanács a kérelmet átadja a tudományágazat szerint illetékes tudományos osztálynak a tudományos teljesítmény elbírálására.

(2) Ha a tudományos teljesítmény elbírálása több tudományágazat körébe tartozik vagy egyik körébe sem sorolható, a tanács az érintett tudományágazatok szerinti tudományos osztályok álláspontja alapján olyan bizottságot alakít, amelyben a teljesítmény szakterületéhez legközelebb álló, különböző tudományágak művelői vesznek részt, és látják el a más esetekben az illetékes osztályra hámoló feladatokat.

(3) A tanács az eljárás bármely szakaszában szakértőket kérhet fel véleményezésre. A szakértői véleményt a kérelmezővel közölni kell, és lehetővé kell tenni számára, hogy észrevételeket tegyen a véleményre.

Asz. 84.§

A Doktori Tanács az odaítélt címet visszavonhatja, ha azt állapítja meg, hogy a kérelmező — más szellemi alkotását saját tudományos teljesítményeként feltüntetve — a doktori eljárásban résztvevőket megterhesztette. A tanács a határozat meghozatala előtt meghallgatja a doktori cím viselőjét.

Asz. 85.§

(1) A Doktori Tanács határozatának felülvizsgálatát csak abban az esetben lehet kérni, ha az eljárás során eljárási szabályt sértettek meg, és ez a szabálysértés a határozatot befolyásolta.

(2) Az eljárási szabály megsértése miatt benyújtott felülvizsgálati kérelmet a Doktori Tanács Ügyrendi Bizottsága vizsgálja meg. Az Ügyrendi Bizottság elnökét és két tagját a Doktori Tanács a Gazdaság- és Jogtudományok Osztályának javaslata alapján a jogász akadémikusok és az MTA doktora címmel vagy azzal egyenértékű tudományos fokozattal rendelkező köztestületi tagok közül választja háromévi időtartamra; a megbízás egy alkalommal megújítható.

(3) Ha az Ügyrendi Bizottság az eljárási szabály megsértését megállapítja a Doktori Tanács a határozatát hatályon kívül helyezi. ellenkező esetben a felülvizsgálati kérelmet elutasítja.

(4) Az MTA Doktora címmel rendelkező személynek tiszteletdíj adható. Ennek feltételeit, mértékét és folyósításának időtartamát a Kormány rendeletben állapítja meg.

Tv. 28.§

A Doktori Tanács alapszabályában megállapíthatja a jelen törvény hatálybalépése előtt odaítélt “tudomány doktora” fokozat, és a honosított külföldi tudományos fokozat e törvény szerinti MTA Doktora címmel való egyenértékűségét.

Tv. 29.§

(1) A Tudományos Minősítő Bizottságnak az 1041/1992. (VIII. 3.) Korm. határozattal módosított 1036/1991. (VII. 31.) Korm. határozattal adott megbízása megszüntetéséről az Akadémia Doktori Tanácsának megalakulása napjával kell rendelkezni.

(2) Az Akadémia Doktori Tanácsa megalakulásakor átveszi a folyamatban lévő tudományos minősítési ügyeket a Tudományos Minősítő Bizottságtól és azoknak érdemi határozattal való befejezéséről gondoskodik.

(3) Az Akadémia Doktori Tanácsához sem a tudomány doktora, sem a kandidátusa fokozat elnyerése érdekében Újonnan pályázat nem nyújtható be. Ezeket a pályázatokat a Doktori Tanács illetékesség hiánya miatt elutasítja, kivéve a (4) bekezdésben foglalt esetet.

(4) Aki a tudományos továbbképzésről szóló 72/1982. (XII. 10.) MT rendelet alapján belföldi ösztöndíjasként vagy belföldi levelező ösztöndíjasként készült fel kandidátusi fokozat megszerzésére, értekezését 1997. szeptember 1-jéig nyújthatja be elbírálásra a Doktori Tanácshoz. Ez irányadó azokra a külföldi állampolgárokra is, akik ösztöndíjasként, vagy levelező tanulmányokat folytatóként állami ösztöndíj, vagy saját költségük terhére folytatnak tanulmányokat.

(5) Külföldön szerzett tudományos fokozat honosításáról a Doktori Tanács abban az esetben dönt, ha az a „Magyar Tudományos Akadémia Doktora” címként honosítható. A Doktori Tanács megalakulásának napjától ennek megfelelően kell eljárni a folyamatban lévő ügyekben is.

Tv. 30.§

(1) A hazai akadémikusok tudományos teljesítményét az Akadémia havi tiszteletdíj folyósításával is elismeri. A tiszteletdíj a hazai akadémikust élete végéig megilleti, elhalálózása esetén annak meghatározott mértékét hozzátartozói ellátásként (özvegyi és árvaellátásként) kell folyósítani.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott tiszteletdíj és hozzátartozói ellátások mértékét — figyelembe véve az akadémikusok munkajogi, illetve társadalombiztosítási jogi helyzetét — a Kormány állapítja meg, fedezetét pedig az Akadémia költségvetési fejezetében, külön alcímen kell megállapítani.

Tv. 31.§

(1) A törvény hatálybalépését követő négy hónapon belül az Akadémia rendkívüli közgyűlést tart. A rendkívüli közgyűlés előkészítésére az Akadémia elnöke bizottságot hoz létre. A bizottság tagjainak felét hazai akadémikusok, felét az 1.§ (2) bekezdésében meghatározott, tudományos fokozattal rendelkező nem akadémikus tagok alkotják. A bizottság összetételében a három tudományterület arányos képviselőt biztosítani kell.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott közgyűlés elfogadja az Akadémia új Alapszabályát, majd ezt követő két hónapon belül rendes közgyűlést tart.

Tv. 32.§

Az irodalom, illetőleg a művészetek más területeit köztestületként szolgáló akadémiákról külön törvény rendelkezik.

Tv. 33.§

(1) Ez a törvény — a 6.§ kivételével — 1994. június 30-án lép hatályba. Ezzel egyidejűleg hatályát veszti a Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1979. évi 6. törvényerejű rendelet és az ezt módosító 1986. évi 5. törvényerejű rendelet, valamint e törvény hatálybalépése után, a 29.§ (1) és (2) bekezdésében megjelölt időponttal a tudományos minősítésről és a tudományos fokozatokról szóló 1983. évi 23. törvényerejű rendelet, az annak végrehajtására kiadott 5/1989. (I. 13.) MT rendelettel és a 79/1990. (IV. 25.) MT rendelettel módosított 38/1983. (XI. 3.) MT rendelet, valamint a tudományos továbbképzésről szóló 72/1982. (XII. 10.) MT rendelet.

(2) A 6.§. rendelkezéseit első ízben a Magyar Köztársaság 1995. évi költségvetéséről szóló törvényben kell alkalmazni.